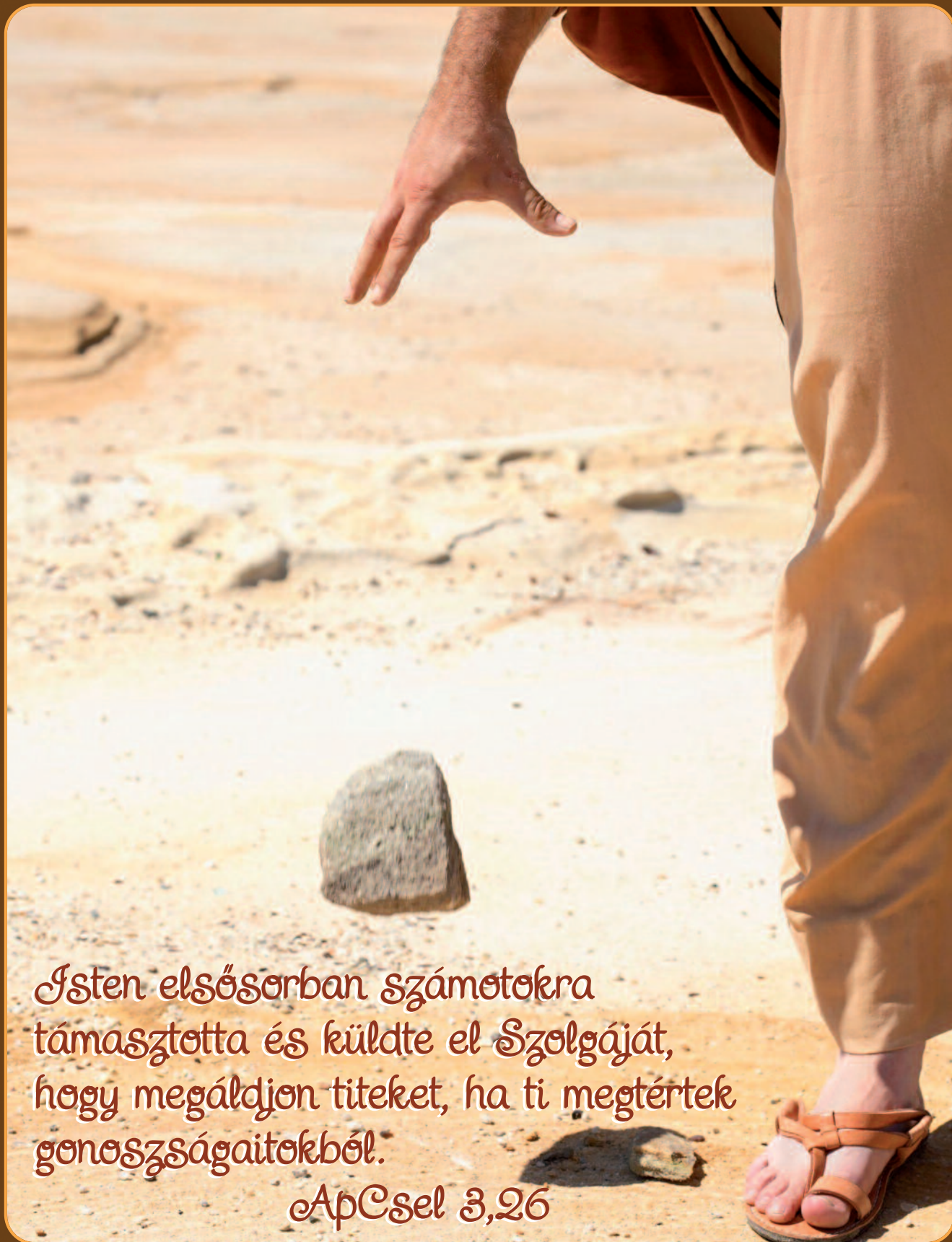

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
XII. évfolyam 1. szám

2023. január-február

Isten elsősorban számotokra
támasztotta és küldte el Szolgáját,
hogy megáldjon titeket, ha ti megtértek
gonoszságaitokból.

ApCsel 3,26

Ezért tehát vesetek el magatoktól minden tisztátalanságot és minden gonoszszágot, és szelíden fogadjátok a belétek oltott ígét, amely meg tudja tartani lelketeket. Legyetek az ígének cselekvői, ne csupán hallgatói... (Jakab 1,21-22)

8

Ökumenikus imahét

10

Szűcs Ferenc előadása a békességről

C.H. Spurgeon

Apám, vétkeztem (Lk 15,18)

Égészen biztos, hogy azoknak, akiket Krisztus drága vérével megmosott, nem kell Isten mint Bíró előtt megvallani bűneiket: már nem adósok és nem bűnösök. Krisztus örökre eltörölte bűneiket, így már nem lehet őket vádolni, hanem egyszer s mindenkorra *elfogadta őket a Szeretettben* (Ef 1,6).

Most, hogy gyermekei lettek, de gyermekeiként azután is vétkeznek, nem kellene-e naponta mennyei Atyjuk elé járulni és megvallani bűneiket, elismerve gonoszságukat? Természetes, hogy a vétkező gyermeknek az a kötelessége, hogy vétékét földi atyjának bevallja, a kegyelem Istene pedig arra tanítja a szívünket, hogy nekünk hívőknek is ugyanez a kötelességünk mennyei Atyánkkal szemben. Naponta vétkezünk, és addig nem szabad nyugodnunk, amíg naponta bűnbocsánatot nem nyerünk.

Mi lesz a következménye, ha Atyám elleni bűneimet nem viszem nyomban Jézus elé, hogy az Ő vére mossa le? Ha nem kértem bocsánatot, és Jézus vére nem mosott tisztára mennyei Atyám elleni vétkeimből, akkor távolságot fogok érezni, kételkedni fogok abban, hogy szeret, félni fogok tőle, és nem merek hozzá imádkozni. Olyan leszek, mint a tékozló fiú, aki bár atyja gyermeke volt, mégis nagyon messzire került. Viszont ha gyermeki bánatot érzek, amiért ilyen kegyelmes és szerető Szülőt megbántottam, hozzá megyek, mindent beismerk, és addig nem nyugszom, amíg meg nem bizonyosodtam arról, hogy megbocsátott: akkor szent szeretet lobban fel bennem mennyei Atyám iránt, hívó utamat pedig nemcsak megváltóként járom, hanem úgy is, hogy örvezdem a békének Istennel, Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

Milyen más vádlóként megvallani bűneinket, és mennyire más gyermekként tenni ugyanezt! A bűnbánókat az Atya keble várja. Már egyszer s mindenkorra megmosattunk, Isten gyermekeként azonban szükségünk van arra, hogy mindig megmossuk lábunkat az aznapi út porától.

(C.H. Spurgeon: *Reggel és este* – Napi áhítatok, február 18. este)

25 éves a Psalmus kórus

kedves Mindenki! Ézsaiás próféta könyve számomra az Ószövetség egyik legkedvesebb könyve. Életem folyamán – sorsdöntő alkalmakkor – benne jött elém a biztatás, a vigasztalás, a megbízás megerősítése és számtalan más, ami igazolása volt annak, hogy Isten látja életemet és irányítja lépteimet. Mennyi csodálatos bizonyossága annak, amit a Máté evangéliuma 28:20-ban olvasunk: „...ímé, én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

Erre a mostanra kiírt igeszakaszra is ennek fényében tekintettem és, azzal a nagy kíváncsisággal kezdtem el olvasni, hogy mi fontosat, milyen útmutatást tartalmaznak ezek a versek. S mire eljutottam a 14. végéig, megfogalmazódott bennem a cím is, melyet írásom elején olvashattatok: Hol vagy?

Láthatjuk, hogy a próféta az első hat versben Istenről, mint ítéletet gyakorló, népéért bosszút álló hatalmas Úrról ír. Majd a hetedikről visszaemlékezik, és emlékeztet a múltra, melyben Isten választott népe átélhette, hogy: „Minden szenvedésüket Ő is szenvedte, és orcájának angyala megszabadította őket, szerelmében és kegyelmében váltotta Ő meg őket, fölvette és hordozta őket a régi idők minden napjaiban.” (9. vers)

S történt sok minden. Ugye, a körülmények! Hiszen mi is hány-szor arra hivatkozva mentegettük magunkat: ha ez vagy az nem történik, ma nem ott tartok, ahol vagyok! A nép megszorította „szentségének lelkét” (10. vers), s Ézsaiás rögzíti a tényt, hogy Isten „ellenségüké lett”. Úgy az egész népnek? Kivétel nélkül? – Nos, az őket elhívó, Istennek ellenszegülő embernek tettei, engedetlensége, BŰNE miatt lett igenis ellenségüké. De az Ószövetségbe most hozzunk ide egy újszövetségi ígét (hiszen tudjuk, hogy az egész Biblia egyről szól): „Mert megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az ő elhívása!” (Róma 11:29.), s máris olvashatjuk a holnapi nappal az ószövetségi folytatást: „Tekints alá az égből, és nézz le szentséged és dicsőséged hajlékából!” (15. vers) „Hiszen Te vagy Atyánk, hiszen Ábrahám nem tud minket, és Izráel nem ismer minket, Te, Uram, vagy a mi Atyánk, megváltónk, ez neved öröktől fogva.” (16. vers)

Íme, ha még nem ismerted volna Istent, most láthatóvá kellett, hogy legyen: Ő a bűnt utálja és ellensége annak, s ezért megítéli a súlyosabb büntetéssel. A választott nép sírt, jajgatott, pedig még az igazi ítéletet nem is szenvedte el. Még ott volt a lehetőség, hogy kiáltson. Nem azért, hogy azt kérdezze a régi Hallelujah szavával: „Örök Isten, merre, merre vagy?”, s nem azért, hogy számon kérje Istent, hogy miért nem népe elvárásai szerint cselekszik.

Ő az **I S T E N** – a világ Teremtője, minden természeti törvénynek megalkotója, Aki az embert saját képére és hasonlatosságára teremtette, és Akiről ezt olvassuk a Róma 11:33-36-ban: „Óh Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei s kinyomozhatatlanok

az ő útai! Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt néki tanácsosa? Avagy kicsoda adott előbb néki, hogy annak visszafizesse azt? Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Ővé a dicsőség mindörökké. Ámen.” S emellé olvasd el még az Ézsaiás 9:6-7. verseket – „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán lesz, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békeesség fejedelmének! Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján és királysága felett, hogy fölemelje és megerősítse azt jogosság és igazság által mostantól mindörökké. A seregek Urának buzgó szerelme művelendi ezt!” –, hogy lásd, az emberek által lekicsinyelt (mert figyelembe nem vett) Isten önmaga **M I N D E N!**

Eddig eljutva, hogy látod: jogos a kérdésed, hol van az Isten? COVID – HÁBORÚ – INFLÁCIÓ – direkt nagybetűvel írtam, mert mindezeket óriásinak látjuk – ugye? –, holott áll a házunk, senki a családból nem esett el a fronton, még mindég eszünk, sőt lakmározunk, nem fázunk, ég a villany, meggy alattunk az autónk stb. – soroljam?

Áhítat

Evangelizáció

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség a pomázi gyülekezeti házban (2013 Pomáz, Hősök tere 1.)
EVANGÉLIZÁCIÓS istentiszteleti hetet rendez

2023. február 20-a (hétfőtől) február 24-e (péntekig)
este 18,00 órai kezdettel.

KÜZDELEM ÉS GYŐZELEM AZ ÚRRAL (Bírák 6; 7; 8)

Isten kegyelmének üzenetét hirdeti

Sipos-Vizaknai Gergely
református lelkipásztor
(Felsőgöd-Alsógöd-Sződliget)

Az evangelizáció vezéregyje:

„Ekkor Izráel fiai segítségért kiáltottak az Úrhoz.” (Bírák 6,6)

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

S a legnagyobbról még nem is szóltam: Van, testvérem, időd, hogy Megváltó Istenedhez fordulhass bocsánatért? Mert Isten előbb kérdezett, mint teremtménye, az ember, s Ő a teremtés jogán jogosan – HOL VAGY? Ádámnak tette fel a kérdést az Éden kertben, miután evett a fának gyümölcséből, melytől Isten eltiltotta. **I S T E N**, lévén a Teremtő, tudta, hogy hol van, de azt akarta, hogy Ádám ismerje fel a tényt és mondja is ki. S így lett!

Nos te, testvérem: HOL VAGY? – Bujkálsz Isten elől? Csak a háttérben pusmogsz (nem hangosan), s amikor valaki nyilatkozik, csatlakozol és helyeselsz? Hol van az Isten, amikor...? – és a sor végtelen.

Most válaszolj! HOL VAGY?

- A munka bokra mögé bújtál? – mert kell a pénz az ilyen árak mellett, és nem érsz rá Istennel találkozni!

- A család bokra mögé bújtál? – hiszen felelős vagy irántuk, s ha kell, értük lopni is kész vagy, mert ez az idő nem a szemérmeskedés ideje!

- Vagy a szórakozások bokra mögött vagy? – hiszen ép ésszel azt, ami van, egyszerűen nem lehet kibírni!

Ugye, ne folytassam! De azt ki kell ide írnom, hogy ezzel a bujkálással Istentől tartod távol magad, hiszen a megoldás Nála, Általa van! Vele kell megbeszélni mindent, szemtől szembe, s akkor meglátod: Ő nem változott meg! Ő az, Aki volt!

S most gondold végig, hogy hosszabb, rövidebb életed folyamán, hány göröngyös úton, sokszor valódi veszteségek között, hogyan vezetett és tart téged és a tiedet! Van miért hálát adnod, s a hálás szív tud örülni, a hálás szív tud áldást mondani, és megtapasztalja, hogy a Teremtő és Megváltó Isten ma is hatalmas, kegyelmes Úr. Mert – Dávid mondja a 37. Zsoltár 25. versében: „Gyermek voltam, meg is vénhedtem, de nem láttam, hogy elhagyottá lett volna az igaz, a magzatja pedig kenyérekéretővé.”

Sokszor hallottad: Ma még lehet, ma még szabad, borulj le a kereszttel! A Hol vagy? kérdésekre ott a válasz. Helyetted, miattad, éretted adta életét az Isten Fia, hogy te Isten előtt igaz lehess, s te az Ő kérdésére válaszold: „Itt van szívem, Neked adom, Uram, Neked, ki alkotád!” Bárcsak megtennéd!

Pap Lászlóné lelkipásztor ■

„Ezt mondta: **Betelt az idő, elközelített az Isten országa. Térjete meg, és higgyetek az evangéliumban!**” (Mk 1,15)

Térjete meg!

Miért olyan fontos Jézus személye a mai világban is? Miért támadják Őt emberek, miért szidalmazza Őt a gonosz kétezer évvel földi küldetése után? Valóban a személye áll az evangéliumok középpontjában? Nem a jelei és csodái? Nem a halála és feltámadása? Nem a tanítása?

Jézus azzal kezdi nyilvános működését, elmondja, hogy küldetésének lényegét jelentő engesztelő halálából hogyan részesedhetünk, hogyan lehetünk Isten Országának tagjai. Meg kell térnünk – hátat fordítva a világnak, istentelenségnek, hitelenségnek, hinnünk kell az evangéliumban. Az örömhír pedig nem más, hogy Isten Krisztusért megbocsátott nekünk és hazatérhetünk Hozzá. Ez nem csak Krisztusnak fontos, hanem nekünk is az kell hogy legyen – hiszen Jézus azt mondja: „Szükség nektek újonnan születnetek.” (Jn 3,7). Szükségünk van a megtérésre!

Mit jelent a megtérés? Akárhonnan közelítünk: grammatika (a héber: *sub* és *naham*; a görög: *metanoia* és *episztofé*), biblia teológia (próféták, evangélisták üzenete), kegyességi tapasztalataink (az egyháztörténet és saját élettörténetünk) – mind ugyanazt mondja. A megtérés Jézussal való találkozást jelent. A lényege, hogy az Ő világosságában meglátom a saját bűnös életemet olyannak, amilyenek Ő lát engem. Bűnbánatra és töredelemre segít az Úr, hogy mindezt letehessem és megváltozzon az életem. S még ezután sem feledkezik el rólam, mert Szentlelkével újjáteremt, újjászült, nem csak érthetővé, hanem életre vezető útmutatássá teszi az ígét.

Láthatjuk tehát, hogy ez egy folyamat. A megtérésnek van előzménye, és vannak következményei. Ezért nem lehet mindig egy viharos eseményhez kötni a megtérést, mert megtérni sokféleképpen lehet. Hiszen az Úr elkezdett munkálkodni Saul életében is, amikor István megkövezése volt (ApCsel 9), hogy Pál apostollá tegye őt. Az etióp főember Isten Igéjének olvasása közben, Fülöp magyarázatára tért meg (ApCsel 8). Lídia hite igehallgatás közben született meg (ApCsel 16,14). A Filippi börtönőr krízishelyzetben (ApCsel 16), Naámán betegségében találta meg az Urat (2Kir 5). Sokféle út, s mégis mind ugyanarról szól: találkozni Isten Fiával, és szívünkbe fogadva Úrnak vallani Őt.

Hogyan tudok Vele találkozni én? Ez az, amit pontosítanunk kell: nem én találkozom Vele – Ő talált rám; én csak választ adhatok a Lélek által a Krisztus áldozatára és a Szentlélek bennem elvégzett megújító munkájára. A megtérés nem az én személyes hozzájárulásom az üdvösségemhez. Ez nem lehet üdvyszerző jócselekedetté, mert a Szentírás szerint a megtérés középpontjában nem az ember áll, hanem Krisztus, aki pedig munkálkodik az a Lélek, és nem én. A Biblia nem azért hangoztatja, hogy „Térjete meg!”, mert erre az ember magától képes; hanem azért, mert Isten már mindent megtett értünk, csak a mi válaszukra vár. Ezért vannak azok a jellegzetes megfogalmazások a Szentírásban: „Térjete hozzám, és én is hozzatok téreki!” (Mal 3,7), és „Téríts vissza, Uram, magadhoz, és visszatérünk” (JerSir 5,21).

Jézus életében is eljött a megígért idő beteljesedése, elkezdte a küldetését, amiért jött. S tudta, hogy tanításai, csodái és jelei mind-mind a kereszthalálhoz vezetnek. Krisztus személyében együtt van a szó és a tett, a halál és a feltámadás, a csoda és a jel, a beteljesedés és az új kezdet. Nekünk Őt kell jelenvalóvá tennünk. Nem mondogathatjuk, hogy én már megtértem, miért kell a megtérésről beszélni? Hanem meg kell értenünk a másik ember újjászületése is végbemegy onnan felülről vezérelve, mi csak bábáskodhatunk az újjászületésnél és az újszületettek körül – de ezt csak akkor tudjuk megtenni, ha értjük, hogy mi is az a megtérés. Imádkozunk hát ébredésért, hogy a környezetünkben egyre több ember találkozzon az élő Úrral!

Dr. Sándor Balázs református lelkipásztor ■

A keresztyén hívó és a hamis megtérő

Képzelnünk el egy embert, aki a széles úton megy, és alig foglalkozik a lelkével, talán azért, mert már elvetett minden istenhitet, vagy valamilyen vallás altatta el. Egy nap egy prédikátort hall, aki Jézus Krisztus evangéliumát tárja elé. Lehet, hogy már ezerszer hallotta az üzenetet, de most újszerűen hat. Ráébred Isten ismeretére, a saját félelmetes állapotára, és Krisztus munkájának értékére. Új kijelentést kap Isten szentségéről, ami leleplezi bűnét, és megrendül attól, amit tett és amivé vált. A bűnbánata azonban nem a halálba kergeti. Életében először döbben rá bűnére és látja meg Isten hatalmas szentségét és kegyelmét, ami Krisztusban nyilvánult meg. Ezért hit által Krisztushoz fut, és megmenekül.

Ezek után nyilvánvaló, hogy valóban újjászületett. Másképp látja a dolgokat, mint azelőtt. Egyúttal régi kívánságai új vágyakra cserélődnek, hogy tetsszen Istennek és az Ő akaratának megfelelően éljen. Fájdalommal veszi észre, hogy még mindig van benne valami, ami harcban áll Istennel és az igazság utáni vágyaival. Személyiségének még mindig van egy olyan része, amit a Szentírás egyszerűen „test”-nek nevez, aminek vágyai a lélek ellen törnek. Ezek harcban állnak egymással, és a fiatal hívó hamar felfedezi, hogy a keresztyén élet küzdelmes. Ahogyan elkezd utazását a keskeny úton, körülötte és benne harcok dúlnak. A kegyelem néha gyorsá teszi a lábát, és úgy tűnik, jól halad; máskor úgy tűnik, hogy három lépést halad előre, és kettőt vissza. Időnként kísértésbe esik, hogy elhagyja a keskeny utat, de Isten gondviselése mélyre vágta az ösvényt, nem tud kimászni onnan. Bár nehéz a test, a világ és az ördög ellen harcolni, a hívó lehetetlennek találja, hogy Isten ellen harcoljon.

A Krisztusban való hit által ő most már Isten tulajdona és keze munkája. Élete bármely pillanatában tűnhet úgy, hogy visszafelé és lefelé halad, de Isten gondviselése biztosítja, hogy útján mindig előre jusson. Küzdeni fog a bűnnel, néha komoly bűnben esik el, de nem marad benne. Isten féltő szeretettel kívánja a lelkét, mely benne lakik. A Nagy Pásztor utánamegy, mert nem fogja elveszíteni, akit az Atya Neki adott. Az Atya fiaként bánik vele, kemény feddésekkel fegyelmezi, sőt olyan súlyos ütésekkel, melyek hegei egész életén át megmaradnak. Végül Isten befejezi a munkát, amit elkezdett, míg a keresztyén hívó egy nap megdicsőül: „Mert akiket eleve kiválasztott, azokat eleve el is rendelte, hogy hasonlóká legyenek Fia képéhez, hogy ő sok testvér között legyen elsőszülött. Akikről pedig ezt eleve elrendelte, azokat el is hívta, és akiket elhívott, azokat meg is igazította, akiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette.” (Róma 8:29-30.)

A valódi hívó életében a megtérés bizonyítéka, hogy folytatja az utat Isten parancsainak keskeny útján. Ahogy mélyül a kijelentése Isten szentségéről és a saját bűnéről, egyre megtörtebbé válik. Egyre jobban tisztában van gyengeségeivel és szükségével, mégsem esik kétségbe, mert közben egyre világosabban látja Isten kegyelmét Krisztusban. Az élete végén még szentebbnek, még megtörtebbnek látja magát a keskeny úton, ahogy egyre nagyobbra értékeli Krisztust és egyre kevésbé bízik önmagában.

Most képzelnünk el egy hamis megtérőt, aki a széles úton jár, és alig foglalkozik a lelkével. Egy nap egy prédikátort hall, aki Jézus Krisztus evangéliumát tárja elé. Valamiért az üzenet felkelti az érdeklődését, és amikor arra kerül a sor, megvallja hitét Krisztusban. Ezután két lehetőség van. Néhány evangéliumi gyü-

lekezetben zavartalanul mehetne tovább a széles úton, miközben meg van győződve arról, hogy megtért, és biztosan örök élete van. Változatlan állapotát és kevés érdeklődését Isten dolgai iránt azzal magyaráznák, hogy még nem lett tanítvánnyá. Sok más gyülekezeti taghoz hasonlóan, akiket ugyanúgy becsaptak és akikhez hasonlítja magát, tovább haladna a széles úton az örök pusztulás felé, anélkül, hogy a lelkéért felelős pásztorok figyelmeztetnék.

De ha a hitét egy egészséges gyülekezetben vallaná meg, ahol a bibliai evangéliumot hirdetik, és tisztában vannak a valódi megtérés lényegével, a dolgok másképpen alakulnának. Megtanítanák neki, hogy mi a keskeny út, és bátorítanák, hogy azon járjon. Ezen a ponton gyorsan elutasítaná a tanítványság követelményeit, és kiderülne, hogy nem tért meg. De előfordulhat – ahogy ez gyakran megesik –, hogy külső változások mutatkoznak az életében. Újfajta örömet mutathat, sőt akár még az igazi tanítványság jeleit is. Lehet, hogy harcolni kezd a testi természetével, és bemutathatja a keskeny út zarándokának minden jellemzőjét. Ennek ellenére idővel megmutatkozik a valódi természet. Egyre távolodik a keskeny úttól, míg végül teljesen elfordul. Hamis tanításokhoz fordulhat, és elutasíthatja a hit alapjait. Abba hagyhatja a küzdelmet a bűn ellen, és visszatérhet a vétkeihez...

Bár ezek a tragédiák bizonyos mértékig egy valódi keresztyén életében is megtörténhetnek, a hamis megtérő esete azért teljesen más, mert nincs jelen az életében Isten rendíthetetlen gondviselése. Nem mutatkozik meg nála az isteni fegyelmezés, amiről a Biblia tanít. Hagyják, hogy azt csináljon, amit akar. Elhagyja az ösvényt, és elfut a nyájtól, minden isteni beavatkozás nélkül. Hitehagyásával kimutatja, hogy hamis megtérő és törvénytelen fiú. Ezt a szörmű igazságot tisztán leírja a Zsidókhoz írt levél: „Hát milyen fiú az, akit nem fenyít meg az apja? Ha pedig fenyítés nélkül maradtok, amelyben mindenki részesül, fattyak vagytok, nem pedig fiak” (Zsid. 12:7-8.)

Jézus a legnagyobb pontossággal mutatja be a meg nem tért embert a magvető példázatában. Az első esetben az ember szíve, amire az evangélium magja hullik, köves helyhez hasonló. Hallja az ígét, és örömmel fogadja, de nem gyökerezik meg benne – vagyis nem születik újjá –, és csak átmenetileg fogadja. Amikor nyomorúság vagy üldöztetés támad az ige miatt, azonnal elpártol. A második esetben a meg nem tért ember tövises területhez hasonló szívére hullik az evangélium magja. Hallja az ígét, de a világ gondjai és a gazdagság csábítása megfojtja azt, és gyümölcs-telenné teszi. Mindkét esetben látjuk, hogy a meg nem tért ember abban különbözik a valódi keresztyéntől, hogy soha nem válik éretté, és nem hoz maradandó gyümölcsöt. Olyan, mint a Zsidókhoz írt levél írója által ábrázolt növény, ami issza az esőt, de tüskét és bogáncsot terem, és végül elégetik. Olyan, mint a fa, ami nem terem jó gyümölcsöt, kivágják, és tűzre vetik.

Az egyik legmegdöbbentőbb és legfelkavaróbb dolog a magvető példázatában, hogy a négy bemutatott ember közül csak az első utasítja el azonnal az evangéliumot. A másik három megvallja, hogy hisz, de valójában csak az egyikük tér meg.

(Paul Washer: Az evangélium visszaszerzése – Az evangélium ígérete és figyelmeztetések című könyvéből) ■

Kedves testvérek! Hálás vagyok az élő Istennek, hogy egybegyűlve Pomáz település és Csobánka község lakói, felekezetei újra együtt imádkozhatunk, együtt szólíthatjuk meg az élő Istent. Sokszor keressük a közös pontot. Sokszor keressük azokat a lehetőségeket, amelyekben mindannyian egyek vagyunk. És íme, ezen a délutánon, kora estén egészen konkrétan az evangélium arra bátorít, Jézus arra hív bennünket, hogy nekünk keresztyén embereknek mindenkor imádkoznunk kell, és nem szabad belefáradnunk. Az imádság az, ami összekapcsol bennünket, összekapcsolja közösségeinket, összekapcsolja a mi életünket. Sok mindent szoktunk mondani, sok mindent állítunk, de fogadjátok most meg az evangéliumnak a szavát: az imádság kapcsol össze bennünket.

És íme, testvérek, egy példa is van előttünk. Egy látszólag hamisnak, negatívnak tűnő példa. Mondhatnánk úgy is, hogy a hamisság látszatának a példázata. Amikor egyben vagyunk, egy közösséget alkotunk, az ökumenikus imahetet tartjuk, figyelhetünk Luther Mártonra is. Aki mikor ezt a szakaszt olvasta, és a hamis bíróról szóló részt az ő közösségében, gyülekezetében elmondta, a következőképpen fogalmazott: Az ellenkező látszata alatt kell értenünk ezt a példázatot. Mert van olyan példázat, amelyben a mi Urunk, Jézus Krisztus nem a rosszat akarja, hogy műveljük, hogy megéljük, hogy gyakoroljuk, hanem az ellenkező látszata alatt akarja, hogy az igazságot értsük. Úgy, mint ahogyan a sötétben ragyog a mécses. Úgy ragyogjon az igazságtalanságban maga az igazság!

S mikor először lépünk ehhez az ígéhez, Lukács evangéliumával Jézus Krisztus korához, akkor megállapíthatjuk azt, hogy itt nem egy zsidó vallási gyűlésről van szó és igazságszolgáltatásról. A hamis példa, a sötétben ragyogó igazságnak története, egy nem zsidó emberről szól. Egy olyan emberről, aki Istent nem ismerte, az embereket pedig nem becsülte. A korabeli szokás szerint, hogyha egy embernek peres ügye támadt, és egy ilyen típusú bíróságot kellett összehívni, akkor rendszerint hárman bírászkodtak. Ma így mondanánk: három főből állt a bírói tanács. Egy bírót hozott a vádló, egy bírót hozott a vádlott, és volt egy úgynevezett pártatlan. A történet összefüggésében talán Heródesnek az embere, vagy a rómaiaknak az embere, aki elég gazdag volt arra, hogy ne lehessen őt megvesztegetni, és elég hatalmas arra, hogy a jogot sajátosan értelmezze, vagy éppen torzítsa. És íme, ebben a sötét helyzetben keressük a fényt, a világosságot.

Az első, ahogyan találkozunk evvel az ígével nagyon ismerős számunkra, amikor a saját magunk igazát keressük. Amikor szeretnénk mondani azt, ami a szívünkön van.

Úgy hiszem, ismeritek ezt a helyzetet: Csak mondom a magam igazát. Még nem minősítem, hogy az igaz vagy hamis, de mondom, mert tudom, hogy nekem van igazam, hogy nálam van az igazság. És ezért küzdök, ezért harcolok, ha kell, akkor fűnek-fának is elmondom. Ismerős ez a helyzet? Én ismerem. Közösségünkben néhányan azt állítják rólam, hogy jó az emlékezetem. Sajnos leginkább azokra az esetekre emlékszem, ahol a magam igazát kellett felelevenítenem. Azokat nagyon jól tudom. Persze, pontosan, ki mit hogyan mondott, mikor mondott, milyen időpontban

Mindenkor
imádkozzatok!

Ngilas Zoltán esperes
prédikációja

Textus: Lukács 18,1-8

mondta, milyen helyzetben mondta? Világosan tudom. És az összefüggések alapján meggyőződés, hogy az igazság nálam volt.

S persze tudunk olyan történeteket is – ezek már fájó történetek –, amikor nem csak a magam igazáról van szó, hanem arról is, hogy nincs, aki ezt felvállalja. Mert igaz az evangéliumi történet, amikor a beteg ember szól Jézushoz, hogy nincs emberem. Mint-hogyha itt ez az özvegyasszonyt, ezt mondaná: Uram, nincs emberem, aki engem meghallgatna. Uram, nincs emberem, aki a problémámat magára venné. Uram, nincs emberem, aki hallaná az igazságomat. Uram, nincs senkim, aki magára venné az én ügyemet.

Ismerős ez a helyzet is. Lehet, hogy egy jogi ügyletben, lehet, hogy perlekedésben, lehet, hogy a családban, nincs, aki mellém állna. Ó, de sokan gondolják azt a hétköznapi életben ilyen esetben, hogy majd a bíróság lesz az, amelyik elmondja, hogy nekem van igazam. Majd a bíróság megoldja az én ügyemet. Megtanultam egy kedves testvéremtől, hogy amikor bíróságra kerül az ügy, az olyan, mint a fejsze, az nem orvosi szike. És ahol a fejsze, vagy a bárd lecsap, ott mindenki sérül, legfőképpen nem arról szól a történet, hogy valakinek igaza van-e vagy nem.

És persze találkozunk olyannal is – és már egyre beljebb megyünk az evangéliumot értve –, amikor Isten felszólításával találjuk szembe magunkat. Amikor Isten bátorít bennünket arra, hogy kiálljunk az özvegy, az árva, a nincstelen, a szegény ember mellett.

Heti igénk, Ézsaiás próféta szava is erről szól. Estéről-estére

az imádság is erről szól. Ma is, együtt imádkoztunk. Van-e valaki, aki kiáll az özvegyek, az árvák, az igazságtalanságot szenvedők mellett? S most Ézsaiás próféta szava mellett odahelyezte Isten a szívemre Jeremiás próféta ígését. Amikor a templomajtóban, a kapuban ezt mondja: „Jobbítátok meg útjaitokat és tetteiteket, akkor megengedem, hogy továbbra is ezen a helyen lakjatok. Ne bízzatok hazug szavakban: az Úr temploma, az Úr temploma az Úr temploma van itt. Mert csak ha igazán megjobbítjátok útjaitokat és tetteiteket, ha egymás-

szal szemben igazságosan jártok el, ha a jövővényt, az árvát, az özvegyet nem nyomjátok el, és ártatlan vért sem ontotok ezen a helyen, nem követtetek más isteneket magatok romlására, akkor megengedem, hogy ezen a helyen lakjatok, és azon a földön, amelyet őseiteknek adtam öröktől fogva mindörökké.” Íme, testvérek, Isten felszólítása, Isten szava, hogy a keresztyén embernek igenis oda kell állnia a védtelen mellé, a szegény mellé, mert mindaz, akiről hallottunk az evangéliumban és hallottunk a próféta szavában Isten védelme alatt áll.

Bizony, kedves testvérek, erős szavak ezek. És az is igaz, hogy már ez is nagy falat számunkra. Nagy falat számunkra, hogy erkölcsileg finomodjon a mi életünk. Nagy falat számunkra, hogy ebben a világban, amely mindent gyorsan akar, még az igazságszolgáltatást is, azonnal odaforduljunk az élő Istenhez. Mert az élő Isten nemcsak arról szól, hogy a mi cselekedeteinket változtassuk meg – erre is hív, ez az ige is hív erre –, de ez csak az első lépés, hogy erkölcsileg finomodjon a mi életünk és szívünk. Az igazi lépcsőt, azt a felfelé kiáltásban, az imádságban, az Úr megszólításában találjuk és látjuk. Jézus ugyanis ma erre hív bennünket. Szüntelenül, kitartóan, fáradhatatlanul imádkoznunk kell.

Vajon használjuk-e ezt a fegyvert, az állhatatos imádság fegyverét? Az Isten megszólításának lehetőségét? Vajon használjuk-e újra és újra, vagy belefáradunk, vagy abbahagyjuk? Kedves testvérek! Mindig ott veszítünk, hogyha az imádságban megrestülünk, ha abbahagyjuk.

Ez a történet, az evangéliumi példa arra bátorít bennünket, hogy az elveszett hit, az elveszett ember állhatatos imádsággal változik meg. Állhatatos könyörgéssel. És itt, ezen a helyen köztetek nem is kell mondanom a legismertebb példáját a hosszú, kitartó imádság meghallgatásának: Mónikáét. Aki negyven éven keresztül imádkozott az ő fiáért, akit mi úgy ismerünk, hogy Ágoston, úgy ismerünk, hogy Szent Ágoston. Úgy ismerjük, hogy az életben mindent kipróbált, amit megtehetett egy ifjú, egy fiatal ember. Ahol elbukhatott, elbukott, és az édesanyja szüntelen, fáradhatatlanul imádkozott érte egészen addig, amíg meg nem hallotta a gyermekjátékot, és elő nem vette a Szentírást, és nem olvasta az ígét, hogy koldusból is lehet Isten gazdag gyermeke, és meg nem értette azt, hogy Isten Jézus Krisztusban nekünk bűnbocsánatot és örök életet készített. Íme, amikor továbblépünk

az erkölcsi finomkodásból, Isten mezején találjuk magunkat, és kitartóan imádkozunk.

Jézus is erre bátorít bennünket. „Kérjétek, és adatik nektek. Keressetek, és találtok.” És íme, beljebb visz Isten bennünket az evangéliumban. Amikor azt mondja, hogy az imádság az olyan, mint amikor mi jó ajándékot adunk gyermekeinknek, az Atya pedig Szentlelket ad azoknak, akik ezt kérik.

Isten igazságszolgáltatása így szól: „...*mennyivel inkább a te Atyád!*” A sötétben fénylik a hamis bírónak a története, de az evangélium ennél több: Mennyivel inkább a te Istened? Mennyivel inkább a te Megváltód?

Ó, drága testvéreim, hányszor felejti el ezt? Hogy az evangélium nem jó tanács, hanem jó hír. Ha az evangélium jó tanács volna, akkor egy életvezetési könyvet kellene a kezünkbe venni. De az evangélium nem életvezetési könyv. Az evangélium jó hír, azt mondja: Istennél van a megoldás. Az evangélium mindig ezt mondja: Istennél van a megoldás. Isten pedig nem instant kávé, Isten pedig nem instant siker, Isten pedig nem instant hatalom, instant pénz, Isten pedig nem instant kultúra, hanem Isten, az Isten.

Mi pedig ha valami nem úgy történik, ahogyan azt mi megrendeltük az élő Istentől, akkor azt mondjuk, feladjuk a hitünket, csalódtunk az élő Istenben. Hányszor van úgy, hogy azt gondolod, hogy majd Isten megoldja a dolgodat, felcsapod a Szentírást, aztán nem történik semmi, mert úgy érzed, nem mond Isten semmit. Hányszor gondolod úgy, hogy egy rövid imával, mint az automatával megrendeljük a megoldást, és mégsem úgy történik. Ez az ige arra figyelmeztet, hogy Isten a megoldás. Az azonnali követelő, háromperces videót gyártó, három másodperc alatt tartalmat eldöntő ember számára Isten a megoldás, az örök élet megoldása.

Mert, kedves testvérek, az evangélium szíve ebben a történetben – nem élek vissza a türelmetekkel –, még csak most következik. Amikor is azt mondtuk, hogy erkölcsileg finomítjuk magunkat, hogy olyan kultúrprotestánsok leszünk – mondhatok ilyet, a történelemből lehetünk kultúrkatolikusok is –, vagy azt mondjuk, hogy akkor az imádságban nem restülünk meg, akkor mégiscsak valami fordulat van ebben a történetben. Az az utolsó kérdése az evangéliumnak, hogy vajon hogyha Jézus eljön, ha az Emberfia eljön, akkor talál-e hitet a földön? Hogy jön ez ide? Nos hát úgy, kedves testvérem, hogy az Istennél lévő megoldás már elkészült. Isten igazsága ugyanis kézzelfoghatóvá vált. Isten az igazságot, az igazságszolgáltatást már megadta. Azt kérdezed, hol van? Azt mondom, Jézus Krisztusban, a kereszten függő, meghalt és feltámadott Jézus Krisztusban van. Ő Isten igazsága. Ebben a történetben Krisztus igazsága ragyog.

A kérdés az, hogy eljutunk-e a magunk kicsiny igazságszolgáltatás-vágyától odáig, hogy elfogadjuk Isten igazát, elfogadjuk a bűnbocsánatot, elfogadjuk az örök életet.

Igazságra vágysz? Jézus Krisztusnál van. Isten megadta. Vajon elfogadtad-e, vagy még mindig a magadét szajkózod?

Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott 2023. január 22-én a pomázi Szent István Király római katolikus templomban, az ökumenikus imahét záróalkalmán) ■

ÖKUMENIKUS
TAVASZT - 2023

L: Könyörög Istenünk!
..... amelyért Jézus
Imádkozott.
Gy: Taníts minket,
mutasd az utat.

Só és világosság

(Az ökumenikus imahét margójára)

Jézus mondja rólunk: „Ti vagytok a föld sója.” (Mt 5,13) „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt 5,14)

A széthúzás ideje lejárt. Mindenkinék, aki Krisztuskövető, aki Jézus Krisztust urának vallja, össze kell fogni ma ebben a világban! Mert valami hatalmas intenzitással elkezdődött a Krisztusba vetett hit felszámolása, lejáratása.

„Ti vagytok a föld sója. Ti vagytok a világ világossága.” mondja Jézus az őt követőkről. S bizony, ha a só eltűnik a világból, akkor csak a sótlan élet marad. S ha kialszik a fény, akkor el-sötétül minden, s visszatér a félelem.

Küldetésünk tehát sóvá és világossággá lenni ebben a világban.

A sótlanná vált egyistenhit a mohamedanizmus. Ott nincsen Megváltó, ott nincsen kegyelem, ott legfeljebb előírások és kötelesség van. Ott teljesítmény van, ott öngyilkosság van, ha a szent háború azt követeli meg. Ott beletörődés van, ott nincs szabad akarat, ott nem dönthetsz. Ott nem tudhatod, lesz-e üdvösség vagy nem, mert az alapvető tanítás ez: Istennek nincs Fia, Jézus nem Isten Fia. Jézus legfeljebb egy a próféták közül, akik között legnagyobb Mohamed, s aki ezt nem vallja, azt meg kell ölni. Ilyen világot kínál a jövő, ha nem maradunk, nem leszünk a föld sója.

S ahol kialszik a világosság, ott többé senki nem képes látni az igazságot, és akkor bárki azt állíthatja magáról, hogy ő képviseli az igazságot. S aki ezt nem fogadja el, azt elnyomják, végső esetben el is tüntetik. Ezt úgy hívják: diktatúra. Ha sikerül kioltani a világosságot, akkor jöhet a sötét-

ség, s vele együtt a félelem, kiszolgáltatottság, jöhet az erőszak uralma.

S hogy vészhelyzet van, ezt nem kell tovább ecsetelnem. Elérkezett az összefogás ideje! Mindenkinék, aki Jézust urának vallja, össze kell fognia egymással! Nagyon itt az ideje, hogy összefogással megmutassuk ennek a világnak, hogy kicsoda is annak igazi ura: Jézus Krisztus! Nagyon itt az ideje, hogy kiálljunk az igazságért, ami Isten Igéje, az Evangélium!

Legyünk és maradjunk ennek a világnak sói és világosságai! Nehogy – ha Jézus holnap visszajön – ne találjon hitet a földön! A ma ideérkező idegenek keserű keresztyéneket látnak, akik félnek megvallani hitüket és félnek beszélni hitükről. Olyan hívőket, akik nem állnak ki amellett, amiben hisznek. Levesszük a kereszteket, nem merünk szólni az istenkáromlóknak, hagyjuk, hogy gyermekeink Istent nem ismerve nőjenek fel. Így aztán nem látunk jövőt, pedig a jelenünket nem a múltunk határozza meg – ahogy azt állítják némelyek tévesen –, hanem a jövőképünk, legfőképpen az, hogy túllátunk-e a síron.

Fogjunk össze tehát! Teremtsünk olyan világot itt a földön, amely Isten dicsőségét és igazságát hirdeti és éli! Hatalmas előnyünk van mindenki mással szemben, mert nem vagyunk egyedül, ha ezen az úton járunk: Isten Fia, Jézus Krisztus velünk van a világ végezetéig, s aki mindvégig kitart, az üdvözülni. S már itt a földön is boldog, elégedett életet élhet, minden nehézség ellenére.

Pályi Péter ny. lelkipásztor

A mai előadáson a Bibliai tanítását szeretném elmondani a békességről.

Ha a jelenlévő asszonytestvérek között van Irén nevű, akkor bizonyára tudja, nevének eredeti jelentése békességet jelent. Az *eiréné* görög szó (főnév), igei alakjával együtt több mint 90-szer fordul elő az Újszövetségben. Héber megfelelője a *sháalom* 219-szer. A Biblia hatvanhat könyvében tehát több mint 300 bibliai versben szerepel valamilyen összetételben a békesség szó, ez is mutatja, hogy kulcsszóról van szó. Tehát valami olyanról, ami végigvonul a Biblián, és nem valami periférikus kérdés.

Az ószövetségi *sháalom* jelentése jóval sokrétűbb, színesebb, mint az újszövetségi megfelelőjéé, ezt mutatja az is, hogy amikor az Újszövetség megírása előtt a héberül már nem beszélő zsidók számára görög nyelvre fordították az Ószövetséget (ezt a fordítást Septuagintának nevezik), 25 különböző görög szóval adták vissza ezt a szót, hogy *sháalom*. Ez is mutatja, milyen gazdag jelentéstartalma van ennek a szónak. Olyan, mint a szőlőfürt, amit nehéz lenne egyszerre, egy falatra lenyelni, hanem szemenként kell megenni.

Békesség az élet külső kereteiben

Az első jelentése az egészséget, a külső jólétet jelenti.

Az I.Mózes 43,27 versben azt olvassuk, hogy amikor József megismerteti magát a testvéreivel, azt kérdezi: „*Egészségben van-e az én atyám?*” – akkor azt mondja, hogy „*Sháalomban van-e az én atyám?*” Vagy a Bírák 19:20-ban, amikor az öreg ember a lévitát köszönti, azt mondja: „*Békesség neked!*” – és úgy folytatja, hogy „*Mindarra, ami nélkül szűkölködsz, nekem lesz gondom*”. Tehát *sháalom* azt jelenti: amire szükség van – testi-lelki dolgok – az egész élet teljességében, arra nekem lesz gondom. Tehát a *sháalom* az élet teljességét kifejező szó, ami elsősorban az élet külső keretét jelenti. Tudomásul veszi a Biblia – és különösen az Ószövetség –, hogy az életünknek van egy külső kerete: kenyér, munka, lakás, siker – ez mind-mind hozzátartozik az életünkhöz. Egy angol fordítás sok helyen ezzel a parafrazissal adja vissza a *sháalom* jelentését, hogy min-

És az Istennek békessége uralkodjék a ti szívetekben, amelyre el is hívtatok egy testben; és háládatosak legyetek. (Kol. 3:15.)

A Lélek gyümölcse: Békesség

Szűcs Ferenc előadása a Budapest Pestszentlőrinc Erzsébet-telepi gyülekezetben 1980. júliusában

– „Gyere, van hely a sátramban”. A nomád korban ez sokat jelentett. Azt jelentette, hogy gondoskodom rólad. Ami hiányod van, azt megadom. Kenyérre van szükséged? Akkor kenyeret kapsz. Ha lakásra, akkor lakást. Menedéket. Vendégem leszel. Micsoda gazdag jelentéstartalma van ennek a szónak! Ugye nálunk az „Áldás, békesség” azt jelenti, hogy köszönünk, és elmegyünk egymás mellett. Ez rendszerint annyit jelent, hogy be van fejezve minden. A bibliai korban az, hogy „*Békesség neked*”, sokkal többet jelentett. Azt jelentette, hogy megnyitom a szívem előtted. Nekem van valamim, ami neked hiányzik, és leültetek, vendégül látlak, otthonod lesz számodra, van egy üres szék fönntartva a te számodra. Gondolkodjunk el ezen, nem kellene nekünk ezt az egyébként szép református köszöntést ebből az irányból is megtölteni jelentéstartalommal, mert ez nemcsak jókívánság, hanem meghívás is. Jézus, amikor kiküldi a tanítványait, azt mondja, hogy házról házra járva mondjátok ott a háziaknak: „*Békesség e háznak*”. Ez többet jelent, mint az, hogy „köszöntés a házat”. Azt jelenti, hogy sugározzon rá a ház lakóira a ti békességetek, az a gazdagság, a ti életeteknek az a teljessége, ami bennetek van.

Békességgel közeledni

A második jelentéskör már ismerősebb előttünk: ez a békés viszonyt jelenti ember és ember között.

A nomád vándorló törzsek között a villongások elég gyakoriak voltak. Amikor egy idegen, vagy esetleg egy csoport érkezett valakivel szemben, nem lehetett tudni, hogy az most milyen indítékkal jön. Rablótámadást akar végrehajtani, megtámad, vagy békés szándékkal jön? Ezért már messziről föltartották a kezüket, és ez azt jelentette, hogy *sháalom*. Nincs benne fegyver, nincs az övem alatt sem dárda vagy nyíl. Békességes a szándékom, nem támadlak hátba, nincs agresszív indulat bennem.

Egy ilyen jelenetet ír le az I.Krónika 12:17., amikor Dávid kimegy Júda és Benjámin szegénylegényei elé, és megkérdezi tőlük, hogy vajon békés szándékkal jöttök-e hozzám. Mert ha igen, akkor a szívem egy lesz veletek, „*ha pedig meg akartok csalni ... lássa meg a mi atyáink Istene és büntessen meg*”. És akkor Amásai azt mondja Dávidnak: „*Óh Dávid, a tied vagyunk, és te veled leszünk, Isai fia! ... Békesség, békesség neked, és békesség a te segítőidnek is*”. Mindannyiszor ez a *sháalom* visszhangzik, hogy igenis az a szándékunk, hogy veled leszünk, és támogatunk téged.

Békességgel közeledni azt jelenti, hogy tiszta motívumokkal közeledni egymáshoz. Tiszta szándékkal, agresszív célok nélkül megközelíteni a másikat. Nincsenek hátsó gondolataim, nem akarlak legyőzni minden áron. *Sháalom* azt jelenti, hogy nincs bizalmatlanság

**Szűcs Ferenc kiránduláson
(Lajosforrás - 1974)**

den OK. Ez egy kicsit profánul hangzik, de tulajdonképpen ez a *sháalom*. *Sháalomban* lenni azt jelenti, hogy minden OK. Örülök életem kereteiben, egészségemben – minden rendezett.

Mint köszönés a sémi nyelvekben többet jelentett, mint az, hogy „jó napot kívánok”. A *sháalom aléchem*, vagy az araboknál a *salam alejkum* jelentette azt, hogy valakit elfogadok, behívok a sátramba. Ahogy a Bírák 19:20-nál említettem, az öreg ember így hívja be a lévitát, hogy „*Mindarra, ami nélkül szűkölködsz, nekem lesz gondom*”

köztünk. Ki merem tenni a szívemet, ahogy a kezemet odamutatom. – Vajon így megyünk-e mindig egymás felé?

A békesség szövetsége

A harmadik jelentésköre ennek a szónak a békekötésekre irányul, ami már megint csak ismerős a mi világunkban is.

Az V.Mózes 20:10. igéjére, amikor Isten azt a feladatot, illetve megbízást adja a honfoglaló Izraelnek, hogy „*Mikor valamelyik város alá mégy, hogy azt megostromold, békességgel kínáld meg azt. És ha békességgel felel néked, és kaput nyit, akkor az egész nép, amely találtaik abban, adófizetőd legyen, és szolgáljon néked.*” Itt nyilvánvaló, hogy nem egyenlő felek békekötéséről van szó, hanem az erősebb fél fölkínálja a békekötés lehetőségét, és vannak olyanok, akik ezt a békét megvásárolják. A magyar történelemből is ismerős ez a jelenség. Gondoljunk arra, hogy Bethlen Gábor állandóan ezt csinálta: a töröktől megvette a békességét. Debrecen városa is sokszor így kerül el azt, hogy a török sereg földúlja: megfizették az adót, és akkor békességben hagyták őket.

Sokszor a harc vége is egy ilyen ünnepélyes békekötés volt, amely már eredmény. A szövetségkötés eredményeként szerepel most már. Utalni kell arra, hogy a szövetség és a béke fogalma a Bibliában nagyon közel állnak egymáshoz, éppen ezért a bibliai szövetség fogalmát is érintenünk kell.

A Biblián kívüli régészeti leletek sok új szemponttal gazdagították a szövetségkötés értelmezését. Ezek között is a hettita szövetségi okmányok a legjelentősebbek, mert hatásai nyomon követhetők a bibliai szövetségkötésekben is. Ebben rendszerint egy nagy király megnevezi magát, idézi tetteit és azt, hogy mennyi jót tett a leigázott országgal. Azután a jogi következményekre kerül sor, és felsorolja, hogy ezt meg ezt kell tenned. Mint keret, ez azért érdekes, mert Isten és a nép szövetségében is erről van szó. Nem egyenrangú felek kötik egymással, hanem abban a szövetségben, amit Isten köt a néppel, a nép elismeri, hogy Isten az Úr. Ő a királyok Királya. És ennek a szerződésnek, ennek a szövetségkötésnek vannak következményei is. „*Én, az ÚR, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről*”, és mindjárt folytatódik a Tízparancsolattal, hogy mit kíván Isten mindennek fejében. Azt, hogy Izrael az Ő népe legyen.

Isten megígéri a békességet népének, de ennek föltételei is vannak. Szövetségem élet és béke – mondja Isten (Mal 2:5.). Tehát aki a szövetséges viszonyon belül van, az élvezi mindazt a jogot, amit ez a szövetség biztosít, illetve a békét. Ebben a formában mondja el a Biblia Isten népe életét. Isten állandóan békeköveteket küld a néphez: a prófétákat. Akik figyelmeztetnek arra, hogy vannak következményei a szövetségnek, mégpedig a jogosság és az igazságosság. Neki ugyanis hiába mondogatják azt, hogy békesség, békesség, mert valójában nincs béke, ahogy a Jeremiás 6:4-ben olvassuk. A békesség nem üres szó, ennek valahol konkretizálódni kell az életben. Ezért megy fogságba a nép – mondja Jeremiás –, és nem lesz békesség. Mert a békességhez meg kellene tartani a szövetségi hűséget.

A hit és a hűség szavak a legtöbb nyelvben – a mi magyar nyelvünkben is – ugyanabból a gyökből származik. Hinni nem azt jelenti, hogy elhiszek valamit, megerőltetem az eszem, és megpróbálom elhinni azt, amit nem látok, hanem hívnek, hűségesnek lenni. Légy hív mindhalálig és hívő mindhalálig! Tehát ez egy viszonyt jelent. Hívő az, aki helyes viszonyulásban áll azzal az Istennel, aki szövetséget

kötött vele. Minden dolgában számíthat rá, a földi dolgokban is. Mert aki a kevesen hűtlen, az a sokon is az. Nem lehet a dolgokat összekeverni. Nos, ahol erőszakossággal, gonoszossággal van tele a föld, ott nincs Istennel békesség. Ezért mondja a zsoltár, hogy az igazságnak és a békességnek csokolgatni kell egymást. Az igazságosságnak, a hűségnek és a békességnek egymást ölelkezve kell találkozni. Az Ézsaiás 48:18-ra gondoljunk: „*Vajha figyelmeztél volna parancsolataimra! olyan volna békességed, mint a folyóvíz*”.

Az utolsó időknél a nagy prófétai ígéretéhez is ezért tartozik hozzá a békesség szövetsége. Isten azt ígéri, hogy meg nem rendül az Ő békességének szövetsége, nem lesz senki, aki megháborítja azt. A prófétáknál él az a reménység, hogy a farkas a bárányal lakozik. Ezt kétféleképpen szokták érteni. Az egyik értelmezés az, hogy a természet eredeti rendje helyreáll, az édeni állapot, amikor jó békességben megvolt egymással az állatvilág; de újabb magyarázatok szerint a nagy ókori birodalmak címereiben lévő állatokról van szó. És itt már egészen érdekes és egészen mai jelentéséről van szó az ígének, amikor is a nagy és a kis népek, az áldozatul odadobott kis bárány népek és a nagy erős farkas népek békés egymás mellett éléséről van szó. Milyen érdekes és szép gondolat ez!

A békesség Fejedelme

Ezért jön Jézus is a békesség Fejedelmeként. Mi keveset gondolunk arra, hogy az Úr Jézus Krisztus programjának volt evilági jelentése is. A lelki tartalom mellett volt az akkori és ottani Izraelben élők felé egy olyan programja Jézusnak, ami miatt Jeruzsálemet meg kellett siratnia: „*Vajha megismerted volna csak a te mostani napodon is, ami a te békességedre valók!*” – nemcsak a lelki békességre kell itt gondolni, hanem arra, hogy Ő egy olyan korban jött békekövetként és békesség Fejedelmeként, számárháton bevonulva, amikor mindenki az isteni erővel fölruházott fegyveres Messiást várta, aki végre egyszer oda fog csapni, és kivívja Izrael szabadságát. A harcos és hamis messiások hallatlanul sok felelőtlen kalandba vitték bele a népet. Rengeteg véráldozatot követelt ez. Egymás után jöttek, tűntek föl ezek

a messiások. Pilátus katonái pedig állandó készenlétben álltak az ilyen megmozdulások megtorlására. Jézus valóban azt hozta Jeruzsálemnek, ami békességére való. Kard helyett egy másfajta fegyvert. Mások felelőtlen fölládozása helyett az egyetlen áldozatot: Önmagát. Jézus magatartása Isten békességéből táplálkozott. Az Újszövetség arról beszél, hogy Isten a békesség Istene. Ő a forrása annak a békességnek, amely minden értelmet felülhalad.

A shálom Istene a teljesség. Önmagával és a többivel is harmónia. Ezt a titkot a régi dogmatikák a Zakariás 6:13-ra hivatkozva így szokták megfogalmazni, hogy a *békesség tanácsával* döntötte el Isten ennek a világnak az üdvösség-tervét. Azért volt a békesség tanácsa, mert ott a Fiú valóban békességben mondott igent az Atya akaratára, és vállalta el, hogy a világ alapjainak felvettése előtt megölt Bárány legyen. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy az Újszövetség fogalmaira hatott a platonista filozófia, amely minden földi valóságot a mennyei tükröződésének tartott, de annyi bizonyos, hogy az Újszövetség is mindent így lát a világban, mint aminek megvan a mennyei valósága. A békességet, szeretetet, a reménységet úgy látja, hogy mindez Istenben megvan. Ezért használ ilyen kifejezéseket a Biblia, hogy a reménység Istene. „*Magá pedig a békesség Istene*” – a fair Isten. Gondoljunk csak arra, hogy mit jelentett ez akkor, amikor a görögök az egymással vitatkozó, harcoló istenekkel népesítették be az eget. Milyen nagy különbség az, amikor a keresztyénység azt mondja, Isten a békesség Istene! Nem a zűrzavarnak, nem a káosznak, nem a rendetlenségnek az Istene, hanem ahol Ő megjelenik, ott harmóniát teremt, a különbözőségekben is rendet teremt. Ott a káoszból kozmosz lesz.

Isten módszere tehát az, hogy az ellenségből barátot formál. Ő az, aki megbékéltette magát a világgal. Az ellene föllázadó, idegen szellemi hatalom rabságába került világba fehér zászlóval jön, sőt úgy jön Jézus Krisztusban, hogy a békétlenség büntetését magára veszi. És Ő az, aki megbékélteti a két nemzetséget is egymással, a

keresztyének vére által – ahogy Pál apostol mondja –, és kifizeti a nagy váltságdíjat, mint ahogy a meghódított városok kifizették a váltságdíjat az életükért, a *lüttront*, Ő az, aki kifizeti, és megteremti a lehetőségét annak, hogy Isten és az ember békességben legyen. Ezért mondja Pál apostol, hogy „*Krisztusért járunk követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel*”. Ebben az ókori képben arról van szó, hogy Isten nem az embert sarcoltatja meg azért, hogy békesség legyen. Magunkból nem tudjuk kipréselni ezt a békességet, de Isten Önmagából adja. Mi csak lázadni tudunk, de Ő tud megbékélni is, mert Ő maga a békesség Istene.

A hosszútűró Isten

Ez azt is jelenti, hogy Őt nem lehet kihozni a sodrából. Gondoljunk a tiszta búza és a konkoly példázatára. Az egész üdvörténet dióhéjban benne van ebben a példázatban: hosszútűró Istenünk van. Az ellenség, a Sátán mindig provokálni akar, mindig azt akarja, hogy Isten húzza le a rolót, pusztítsa el a világot. Hát ezt nem lehet tűrni tovább! Az özönvíznél is ott van az egész teremtettség csődje. És a nagy emberölő, aki embergyilkos volt kezdettől fogva és nem állott meg az igazságban, nem tud már jobban provokálni. Isten most már csak le fog csapni, és befejezi az egészet! És akkor diadallal azt mondhatja – most emberileg szólok természetesen –, hogy lám, nem volt érdemes. Ugye? De Isten nem ezt teszi. Isten szövetséget köt Nóéval és családjával. Ott van az ív a felhőben, a szövetség jele. Tudja, hogy az ember szíve ifjúságától fogva gonosz, és mégis ott van a szövetség – ahogy Kálvin mondja – nem is annyira az ember emlékeztetésére, mint inkább arra, hogy Isten ránézzen mindig, és ennek az ívében lássa az egész világot. A szolgák sietetnék a Gazdát. Gyomlálnák a kertet. Az ember türelmetlen: Uram, mikor? Hát meddig? Meddig lesz még ez így, hogy itt valaki éjszaka

Sék Gusztáv: A békesség

Egy festőt egyszer arra kértek,
rajzolja le a békességet.
A feladat egyszerűnek látszott,
s ő nyomban neki is látott.
Rajzolt tengert, szélről mentesen,
rajta egy hajót, mely állt csöndesen.
Utasa mind lusta álomba merült,
s a kép összegyűrve a szemétre került.
Nem békesség volt a papíron,
hanem szélcsend és unalom.
Aztán újabb rajzba kezdett,
s egy szundító öreg bácsit festett.
De békességet nem ábrázolt ez sem,
nekiállt hát, hogy tovább keressen.
Rajzolt virágot, csöndes téli tájat,
békésen legelésző birkanyáját.
A papírkosár lassan tele lett,
s közben be is esteledett.
Ám az este sem volt békés,
messziről hallatszott a mennydörgés.
Vihar közeledett, az ég rengett,

a festő az ablaknál töprengett.
Nézte a szélben sodródó leveleket,
a villámokat, mik átjárták az eget.
A ház előtti tölgy recsegve hajlongott,
kövér esőcseppek verték az ablakot.
A festő nem tudta, tovább hogyan legyen,
Istent kérte hát, hogy csodát tegyen.
Tekintete ekkor ismét a fára esett,
s ott meglátta, amit egész nap keresett.
A fa egyik vastag benső ágán,
úgy a fának szíve táján,
a viharról szinte mit sem sejtve,
ült egy madár, fejét szárnya alá rejtve.
Nyugodtan aludt, miközben zengett az ég.
Ez hát az igazi békesség.
„Uram, te megmutattad békességedet!”
– szólt a festő, és nem tévedett.
Csodálatos isteni békesség ez,
mit a viharban alvó madár jelképez.
A világ legyen bármily nyugtalan,

ha szívünkben Isten békessége van.
Ő minden gondot vállára vesz,
s bennünket szabaddá, békessé tesz.
Az Ő békessége tökéletes,
minden félelemtől mentes.

eljön, és szabadon garázdálkodik? Hát mi majd rendet teremtünk! Csakhogy Jézus azt mondja: Várjatok csak! A Gazda ráér. Ahogy Babits mondja a Jónás könyvében: „Van időm, én várhatok. Előttem szolgálaim, a századok...”

És itt már, testvérek, az Újszövetség lelkéhez érkezünk el. Az Újszövetség Jézus Krisztussal együtt vallja, hogy az erő jele nem az erőszak. Az erő jele éppen az, hogy Isten el tudja hordozni a világban mindazt, ami bűn, nyomorúság, lázadás. Az erőszak mindig az erőtlenségnek a jele. Figyeljük meg, hogy kik szoktak erőszakos emberek lenni: azok, kik önmagukban is a leginkább gyöngének érzik magukat. Akinek bizonygatni kell. Azt nem lehet megsérteni, ugye. A kisembert, a visszazorított embert nem szabad megsérteni, mert az rögtön üt, rögtön bepörög. Aki erős, méltóságteljes, futásban, emberségben mindenki fölött áll – azt nem lehet megsérteni. Valahogy ezzel próbálok érzékeltetni, hogy az igazi erő jele a békesség, a nagyvonalúság.

Hogy is mondja Jézus? „Az én békességemet adom nektek: nem úgy adom, ahogy a világ adja”. Ez a jézusi békesség az Újszövetségnek egészen sajátos üzenete. Azt mondja Jézus, hogy az én békességem forrása nem a körülményekben van. Azzal kezdtem az előadást, hogy az ószövetségi shalom egyik jelentése: jólét, egészség. Az élet külső keretei. De ez már ott sem azt jelentette,

hogyha a külső körülményeim rendezettek, akkor bennem is harmónia lesz. Mert látjuk, hogy ha több is van az életem kereteiből, még díszesebb ez a keret, attól még nem lesz több békességem. De fordítva is igaz. Lehet, hogy fontos dolgok hiányoznak az életem külső dolgaiból, ahogy Páléból például hiányzott az egészség. Csak jobb lett volna egészségesen hirdetni az evangéliumot, neki azonban tövis adatott a testébe, és amikor könyörög emiatt, Isten azt mondja neki, hogy ezzel a hiánnyal kell végigélni az életedet. De mégsem szakította el attól az Istentől, akinek a békessége megőrizte szívét és gondolatait ezekkel a hiányokkal és e sokféle zűrzavar között. Maga Pál mondja azt, hogy kívül harc, belül félelem volt. Mégis van valami, ami megőrzi a szívünket.

Szűcs Ferenc előadást tart

A megrendült fundamentumok

(részlet)

Egy magyar teológus a jelen és a jövő világ viszonyát az épülő házhoz és állványzatához hasonlította. Az ideiglenes felépítmény meginoghat, sőt mindenestől fogva lebontásra ítéltetett. Az egész emberi történelem nem más, mint az állványzatok felépítése és lebontása. Néha egy-egy felépítmény zajosan omlik össze, néha csendesen bomlanak le a fundamentumok. Ez alól még a látható egyház szerkezete sem kivétel, de mögötte épül az alapokkal bíró város.

Mit tehet az igaz? Isten oltalmában sem menekülnie, sem védekeznie nem kell, még csak építőmesterré sem kell előlépnie. Lehet csendes segédmunkás az építész mellett, aki nem különleges bravúrokat mutat be, hanem teszi azt, ami rá van bízva. Az Úr, akinek trónja a mennyekben van, mindent lát, egyetlen pillantásával megvizsgálja az embereket. Nem rendkívüli dolgokat vár az alapok megrendülése idején, hanem igaz tetteket és becsületes magatartást. Pánikhelyzetben, szervezetlenség vagy tüzeset idején mindig megnyugtató, ha van egy ember, aki teszi a dolgát. Nem valami hősieset, rendkívülit, hanem azt, amit egy adott helyzetben tennie kell.

Manapság sokszor halljuk: rendkívüli időket élünk, rendkívüli változások sodrában cselekszünk. Ilyenkor mit cselekedjék az, aki Isten oltalmában rejtőzött el? Semmi mást ne tegyen, csak azt, amit szokott! Az imádság, a Biblia, a templom ne alkalmi cselekedet legyen a megrendülések idején, hanem olyan természetes magatartás, amely jelzi, hogy mindig Isten tekintete előtt vagyunk. ... Vajon nem ezt

mondja-e Jézus, amikor visszajöveteléről beszél? Sok mindennek az alapjai megrendülnek, de a boldog szolgák azok lesznek, akiket Uruk munkában talál. Szójátékkal azt is mondhatnánk: a rendkívüli időben a rend a legfontosabb.

Mit cselekedjék hát az igaz?

Semmi rendkívülit – mondjuk a zsoldárral. Isten nem vár tőlünk sem pánikszzerű menekülést, sem fundamentumokat védelmező magatartást. Csupán azt várja, hogy igaz és becsületes tettekkel legyünk színe előtt segédmunkásai annak a városnak építésénél, amelynek Ő az alkotója, és amelynek szilárd alapjai vannak. Az alapok felbomlásának idején nagy a

kísértés az alapításokra és a rendkívüli utáni sóvárgásra. Az igaz – aki hitből él – nem fut, nem szaladgál egyik helyről a másikra, hogy itt az Úr, vagy ott a Krisztus, hanem Isten színe előtt teszi a maga dolgát. Boldog szolga lesz, ha az Ő Ura a nagy építkezésben ott találja, ahol ki van jelölve a helye. Ámen. (1991)

Dr. Szűcs Ferenc – Szabadság és megkötöttség – Igehirdetések – Dunamelléki Református Egyházkerület, Budapest, 2022. ■

Veszedelembe hamis atyafiak között, veszedelembe tengeren, veszedelembe szárazföldön, állandó stresszhatások alatt (mai kifejezéssel élve), és mégis vallja a római meg az efézusi börtönből: „Istennek békessége, amely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni a ti szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban”. A megőrzés valami olyasmit jelent az eredeti nyelvben, mint ahogy a kotlóstyúk őrzi a kiscsirkéit. Azt hiszem mindannyian láttunk már kotlóst. Próbálna csak valaki odamenni és egy kiscsirkét piszkálni, rögtön belecsípne, szárnyaival takarva védi az anyamadár. Nos, az Isten békessége is így őrzi szívünket és gondolatainkat, ha ott vagyunk azon a körön belül.

„Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad”

Ma a keresztyén emberek között a Filippi 4. üzenetét rendkívül fontosnak kell tartani, mert annyi megfáradás, kimerültség, depresszió van olykor a sorainkban. Ez lehet az alkatunk, az idegrendszerünk függvénye is, de még komolyabban kellene hinnünk azt, hogy Isten békessége van olyan erős, hogy meg tudja őrizni szíveinket és gondolatainkat a Krisztus Jézusban. Csak rendszerint elfelejtjük azt, hogy ez a mondat „és”-sel kezdődik, és az „és” előtt nagyon fontos mozzanatok vannak. Erre menjünk most tovább: a békesség gyakorlati, lelkipozíciós oldaláról van szó.

Figyeljük csak azt a négy feltételt, amit Pál említ az Isten békessége előtt!

Az első, ami nem szokott eléggé tudatosá válni bennünk, így kezdődik: „*Evódiát is és Szüntükhét is intem, hogy egyenlő indulattal legyenek az Úrban.*” Micsoda mély lelkipozíciós bölcsesség van ebben, testvérek! Pál nem hisz abban, és bevallom, én sem hiszek, hogy például egy elromlott kapcsolatnál, egy megromlott házasságnál csak az egyik fél rontott el mindent. Ilyen nincs, még akkor sem, ha én vagyok benne, akkor se hiszem el, hogy csak a másik a hibás. Egy nagynevű hívő ideggyógyász könyvében olvastam például azt a meglepő mondatot a férfiak alkoholizmusával kapcsolatban, hogy a gyógyításukat a feleségüknek kell kezdeni. Nem a borospohárnál. Az rendszerint tünet, szomorú következmény. Valahol másutt van a baj. A baj ott van, hogy hiányzik a fészekmeleg, az önbizalom, valami emberi dolog, aminek nagyon szomorú következménye, hogy valaki azt gondolja, a borospohár a megoldás. Nos, Isten békessége nem uralkodhat addig, amíg tisztátalan indulatok, kapcsolatok vannak azok között, akiknek egyenlő indulattal kellene lenniük.

Második helyen említi Pál: „*Örüljete az Úrban mindenkor.*” A börtönből írja, tehát joggal mondja azt, hogy életünk alaphangja az Úrral való öröm kell legyen. Szelídlelkűségetek ismert legyen! Aggodalmaskodásokat tegyétek le; „*imádságotokban és könyörgétekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt.*” Aki ki tudja tenni a kezéből mindazt, ami félelemmel és feszültséggel tölti el, az megtapasztalja, hogy Isten békessége valóban nagyobb erő minden viharánál, amely belül és kívül van.

Mert meg kell tanulnunk, amit Reményik Sándor olyan szépen fogalmazott meg a *Békesség Istentől* című versében: más a nyugalom és más a békesség. Isten nyugalmat nem ígért nekünk. Mert amikor Jézus nyugalomról beszél a Máté 11:28-ban és a következőkben, akkor tulajdonképpen sabbathot mond az eredeti nyelven. Sabbath pedig azt jelenti: kikapcsolódás, egy nap megpihenés, az újabb küzdelem előtti feltöltetés. Nem nyugalmat ígért nekünk Jézus Krisztus, hanem békességet. Reményik azt mondja:

Nincs nyugalom, nincs nyugalom, – a szív,
Amíg ver, mindörökre nyugtalan.
De mindörökké nyughatatlanul,
Istentől mégis Békessége van.
Nyugalma nincs, de Békessége van.
Békesség Istentől.

Nincs nyugalom, nincs nyugalom, – vihar,
Örök hullámozás a víz felszíne.
De lent a mélyben háborítlanul
Pihen a tenger s az ember szíve,
Hadd hullámozzék a víz felszíne.
Békesség Istentől.

Nincs nyugalom, nincs nyugalom, – s ez a
Nyugtalanosság, mint a járvány, ragad.
Te sugarazd szét békességedet
És szóval, kézfogással másnak add.
Az Isten Békessége is ragad.
Békesség Istentől.

Nyugalom nincs, de békesség van. Hogyan?

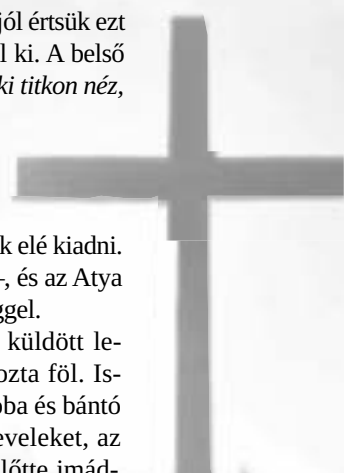
Békességre igyekezni

Hadd mondjak végezetül egynéhány egészen gyakorlati szót arról, hogy mit is jelen *békességre igyekezni* a Biblia szerint, vagy ahogy az eredeti szöveg mondja, *békességet csinálni* magunk körül.

A rossz megoldásokkal kezdem. Az egyik rossz megoldás az, hogy a békesség kedvéért megtanulunk nyelni. A magyar kifejezés nagyon szemléletes: sok mérget nyel az ember. Testvérek, aki mérget nyel, az mérgezi magát. Sok tragédia oka ez a mérgezés. Ebben az a rossz, hogy az ember egy külső presszúrával próbálja kikényszeríteni a békességet. De belül minden forr. Aminek ki kell jönni, annak ki kell jönni. Ez a Biblia mondanivalója. Hivatkozom az ígére, amit Jézus mond a salakról, az árnyékszékről. Ennek van egy olyan összefüggése is, hogy az ember lelki öntisztulásához is szükséges az, hogy ne maradjon bennünk mérge. Ha bennem marad, akkor mérgezi az életemet – előbb vagy utóbb. Persze jó helyen kell hogy kijöjjön, mert az se jó, ha rögtön azokra öntjük ki, akik mellettünk vannak. Mert mi így szoktuk csinálni.

Az én számomra ezen a ponton a Biblia ún. átokszóltárainak van rendkívül nagy tanítása. Figyeljük meg ezeket a zsoltóárokat! Azon kesereg Dávid, hogy csaholnak körülötte az ellenségei, mint a kutyák. Elkecsereedik, bosszankodik. Hogy van az, hogy a hitetleneknek minden sikerül, neki meg semmi!? De akkor így folytatódik a legtöbb: „*Mígnem bemenék az Isten szent helyére*”, és elgondolkoztam azoknak a sorsán. Itt meg elkezd sajnálkozni rajtuk: Hát érdemes ezé? Megérti, hogy a düledező falak és a kidőlő félben lévő kerítés mégiscsak jobban áll, mint azok a bizonyos cölöpök, amiket ő olyan mozdíthatatlannak lát. Tudniillik Istennek dühöngte ki magát. És most jól értsük ezt a kifejezést! Arról van szó, hogy ott pakol ki. A belső szobában tette ki azt a mi Atyánk előtt, „*aki titkon néz, megfizet néked nyilván*”. És ez a békesség. Hogy az, amit én titkon az Atyával beszélek meg, az nem csupán az életemnek a szépsége vagy hálája vagy öröme, hanem hát pont az, amit nem szabad mások elé kiadni. A szennyesünket ott kell lerakni – titkon –, és az Atya nyilvánosan fizet. Nyilvánosan a békességgel.

Spurgeonról olvastam, hogy a neki küldött leveleket először mindig a felesége dolgozta föl. Ismerte férje hirtelen haragját, meg az ostoba és bántó levelek szerzőit, és mikor elolvasta a leveleket, az ilyen levelekre piros betűkkel ráírta: „Előtte imádkozni!” Nagyon sajnálom, hogy csak ilyen egyszerű tanácsot tudok adni, de tapasztalatból mondom mindenkinek, aki szokott kellemetlen és ostoba leveleket vagy híreket kapni vagy emberekkel találkozni, hogy próbáljuk meg azokat együtt olvasni és értelmezni csendes óráinkban a mi Urunkkal!

Azt hiszem sokkal több humorral és sokkal kevesebb méreggel fogjuk olvasni. És próbáljuk meg a bántást, a gúnyt is együtt hallani a mi Urunkkal.

Múltkoriban volt napi igénk az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben, hogy a tanítványokat Antiochiában kezdték el keresztyénné nevezni, „*christiane*”-nak. A Biblia magyarázóí egyértelműen vallják, hogy ez a kifejezés a kívülvalóktól származott, akik ezt csúfságnak szánták. Ezzel csúfolták a Krisztus-féle embert. De figyeljük meg, hogy a keresztyének kezdték ezt komolyan venni! Krisztus-félék vagyunk? Akkor legyünk azok! És olyan szépen megfényesítették ezt a szót, hogy tisztességet szereztek neki. Az egyháztörténet is tele van példákkal, amikor valamilyen névvel kezdtek illetni egy közösséget, és ők kezdték ezt komolyan venni. Gondoljunk arra, hogy a baptistákat a legtöbb faluban hívőknek nevezték. És kik nevezték hívőknek? Hát a reformátusok! Nem tudom, akkor magukat hitetleneknek nevezték? De hát a legtöbb helyen, ahol ezt komolyan vették, azt mondták, hogy akkor vegyük komolyan, hogy hívők vagyunk!

Stanley Jones mondja egy helyen, hogy a bírálóink, a kritikusaink és az ellenségeink is a lelkünk ingyenes őrzői. Nekik köszönet jár a szolgálatukért, és nem bosszankodás. Mikor köszöntük meg utoljára Istennek, hogy annyi ingyenes őrt állított a lelkünk mellé? Mert hogyha az ember igazán meg akarja tudni, hogy kicsoda, akkor nem a barátait kell meghallgatni.

A halál békessége

Nem lenne teljes a kép, ha mindjárt itt nem szólnék arról a tévútról, amikor valaki úgymond a békesség kedvéért földjára az igazságot, megtagadja meggyőződését – úgymond – a békességért. Múltkor egy fiatalasszonyt kérdezgettem, hát régen láttuk már a templomban. És nagyon őszintén, becsületesen elmondta, hogy „Ne tessék haragudni, de a férjem nem veszi ezt jó néven, és hát én a békesség kedvéért inkább nem megyek”. El is mondtam neki mindjárt, hogy ebből a békességből – ami otthon lehet – én azért nem nagyon kérnék. Amikor egy valaki beszél, a másik hallgat. Itt lesz érthetővé Jézusnak az a mondása, amit nem lehet kihagynunk, amikor a békességről szolunk, hogy Jézus nem azért jött el, hogy békességet bocsásson a földre, hanem hogy meghasonlást. Hogy a fehér fehér legyen, a fekete fekete legyen.

Németül a temetőt *friedhof*nak hívják, és ez pontos szó szerinti fordításban valami olyasmit jelent, hogy a béke udvara, a béke helye.

Hát azt hiszem, testvérek, hogy van olyan békesség, amit a fiedhof békességének lehet hívni: a temető csöndjének. Amiben nincs semmi, csak a halál békessége. Ettől őrizzen meg mindnyájunkat az Isten! Mert ahol élet van, ott vannak konfliktusok is. De ezeket meg lehet oldani. És itt kell visszatérni oda, amit már mondtam, hogy a béke és az igazság olyan házaspár, amiknek egymást szeretve és csókolgatva kell együtt élni, hogy ne válják temetővé se az élet, se a gyülekezet, se a föld.

A Lélek zsengeje

Pál apostol a Galata levélben a Lélek gyümölcseivel hozza kapcsolatba a békességet. Tehát gyümölcs, következmény. Ott, ahol Isten Lelke munkálkodik, ahol teret engednek neki, az egész életben, az egyházban, a világban – ott megerem ez a gyümölcs.

De gyümölcs abban az értelemben is – hadd szóljak most erről –, hogy kóstoló, zsenge – itt és most – abból a világból, amelyet majd Isten békessége fog betölteni. A Lélek zsengejének a birtokosai vagyunk. Ez azt jelenti, hogy az igazi szüret, az igazi betakarítás még hátravan, de ebből az eljövendőből már most kóstolót adnak azok, akik az Istennek fiai. Az új égből és az új földből. Ez azt jelenti, hogy már itt, ezen a régin megjelennek egy újnak a jelei. Itt még azt látjuk, hogy a káosz uralkodik, meg „Ádám Erynnis

lelke uralkodik” – ahogy Berzsenyi mondja – bennünk is meg körülötünk is sokszor, de azok, akik a békességet csinálják, mert belül Isten békessége munkálkodik, azok Istennek a fiai, az új égnek és az új földnek a fiai, az új teremtésnek a részesei.

A kóstolóval jóllakni még nem nagyon lehet, de néhány szem korai cseresznye mégiscsak annak a jele május elején, hogy lesz azért termés. Hát így vagyunk mi a Lélek zsengei meg birtokosai is, testvérek. A teremtett világgal együtt sóvárogva várjuk a fiúvá fogadtatást, amikor az előbbi angol kifejezéssel élve minden OK lesz, amikor valóban be fogja tölteni a mennyet és a földet Isten békessége, mert ebből kaptunk kóstolót.

Amikor Jézus megszületett, a teremtett világ, az ember kóstolót kapott arról, hogy az Isten békessége betört erre a világra. Mert az angyalok ezt hirdették: „és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!” Ebben bizakodva, ezzel a reménységgel megerősödvé lehetünk ennek a békességnek hordozói, követői, munkálói, és Istennek a békessége uralkodhat a mi szívünkben, az egy testben, amire el is hívattunk. Köszönöm szépen. ■

Békesség

Jézus Krisztus, békesség Fejedelme! Hozzád fordulunk lelki csendességért és harmóniáért, hogy kisimult érzésekkel legyünk mi is a békességalakítás nagykövetei. A te békessed adjon erőt nekünk oda állni a békétlen, háborgó, egymásra acsarkodó emberek mellé, hogy csökkenjen a harag, az indulat, a gyűlölet, és a te békessedben oldódjanak meg feszültségeink bennünk, családjunkban, munkahelyen, nemzetünkben és szerte a világon. Ámen.

(„Teremts bennünk csendet” – *Imádságok*, CD)

A hívó vallásos válasz minden felmerülő problémára egy személy, Jézus Krisztus. (Idővel hozzászokunk ehhez.) Az Ő értünk hozott áldozatára, kegyelmére, az Ő ajándékaira, békességére, bölcsességére és az Ő Szentlelkének a vezetésére van szükségünk. A mi emberi válaszuk viszont kortól, nemtől és élethelyzettől függően más és más, de közös benne, hogy valami külső körülményre vagy dologra vonatkozik.

Mi kezdetben védelmező otthont és önfelelt gyerekkort szeretnénk, játékokkal és játszással. Felnőttkorban jól szeretnénk élni, legyen lakásunk, autónk, jó munkahelyünk, házastársunk, egészségünk, teljen még utazásra is. Hosszan sorolhatjuk, mi mindenre vágyunk. Ezt a listát be is nyújtjuk az Istennek, biztos ami biztos, nem árt, ha Ő is rábólint. Ahogy nő korunkban a technikai civilizáció szintje és a termékek száma, a mi listánk is egyre bővebb lesz. Persze kell követnünk az adott társadalom bizonyos elvárásait, mert részt kell vennünk benne. Szükségünk van számítógépre, mobiltelefonra, egyre több olyan dologra, melyek régebben nem léteztek. Amíg nincs személyes kapcsolatunk megváltó Istenünkkel, Jézus Krisztussal, elvárjuk Istentől ezeket az adományokat (mert mi megérdemeljük!),

és azt is, hogy ne támasszon feltételeket, ne szóljon bele a döntéseinkbe, cselekedeteinkbe. Ugyanúgy viselkedünk, mint öszzüleink: majd mi el tudjuk dönteni, hogy mi a jó nekünk, elvégre szabad emberek vagyunk.

Az élet nem ezt igazolja. Sok gazdag és híres ember életéből látható, hogy hiába teljesedtek be az emberi vágyaik, valami lényeges mégis hiányzik. Amire mindenekelőtt szükségünk van, az nem valami, nem megvehető vagy emberi erővel elérhető. Hiába kérhetnénk a mesebeli dzsinntól minden földi jót, az nem segítene az öröklött, romlott emberi természetünkön. (Hiszen ha legalább látnánk, hogy a problémáink forrása bennünk van!) Isten tanácsa ez: „*De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.*” (I.Tim. 6:8.) A nép mindig csalódik a vezetőiben, hiszen azok nem tudják betölteni ezerféle kívánságaikat. A választások után gyakran elhangzik: „mi nem ezt vártuk, nem ezt akartuk”.

Milyen pontos képe a nemzetek népeinek a Bibliában a tenger! A tenger, ami sosem nyugszik meg, ha itt-ott vannak is csendesebb területei vagy korszakai, de alaptermészete a háborgás.

Salamon bölcs volt, amikor nem gazdagságot és hatalmat kért Istentől, hanem bölcsességet. (Akinak van, annak adatik.) Tudta, csak ezzel tudja kezelni azt a fele-

lősségi területet, amit kapott. Mindannyian kaptunk egy életet és (ha nem is egy országnyi) valamekkora működési területet, ahol felelősek vagyunk a tetteinkért. Nekünk is bölcsességre van szükségünk, hogy ne eltékozzoljunk, hanem kamatoztassuk a kapott talentumainkat. Ez nem

kis feladat. Annnyira nem kicsi, hogy az Isten bölcsessége nélkül tékozló fiúk le-

szünk, minden tönkremegy a kezünk között. A lényeg megy tönkre, hiszen a gazdagság, a hatalom nőhet, csakhogy a hosszú távú következmények Isten törvényét követik!

Akkor kezeljük jól a mi felségterületünket (egyszerűbben: az életünket), ha Rá hallgatunk. Az Igéből kapunk általános szabályokat és konkrét, nekünk szóló vezetést is. Ahogy egy király kormányozza a birodalmát, nekünk is úgy kell kormányoznunk a magunkét. Isten törvé-

nyeiben kell járnunk, és ameddig terjed a felelősségünk, ezt kell betartatni másokkal is. Amennyiben rajtunk áll, békességet kell teremteni. Gondoskodnunk kell a ránk bízottak biztonságáról, az elesettek védelméről, ellátásáról.

A kormányzás felelősséggel jár. Luk. 12:48: „*Aki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbet büntetettik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle; és akire sokat bízta, többet kívánnak tőle.*” Különböző a felelősségünk, amely még időben is változik. Néha a nagy teher alatt felsóhajtunk: De jó volt gondfelelt gyerekek lenni! I.Kor. 10:13: „*Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten, aki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.*” Mert tudja az Úr, hogy mire van szükségünk.

Van olyan állapot is, amikor mi jelentünk feladatot és felelősséget másoknak. Ilyen a gyerekkor, a betegség ideje, és az időskor is ilyen lehet. Az lenne az Isten rendje, hogy ha vannak gyerekei valakinek, azok gondoskodjanak elesett, vagy idős szüleikről. Ez azonban nem mindig tud megvalósulni, nem mindig érkezik emberi segítség. Ki tölti be ilyenkor ezt a szükségét? Van-e lehetetlen az Istennek? Ő hollókat is tud küldeni a szükség betöltésére, vagy olajat, vagy halat, és kenyeret szaporít. A Szent Lélek által betegek gyógyulnak, démonok menekülnek! Sokféle szükségállapot létezik még. Ezek lehetőséget teremtenek nekünk arra, hogy Istenbe vessük a bizalmunkat. Isten azonban nem a szükségre tekint, hanem a hitre, melyet gyakran a szükség hoz létre. A hitünk az a csatorna, ahol a szükségünkre adott válasz érkezik.

Békesség

Ez nem zárja ki azt a tapasztalati tényt, hogy még hitetlen állapotban is megtapasztaljuk Isten szükségét betöltő kegyelmét. Máté 5:45: „*Hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, aki felhozza az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.*” Nem rövidült meg az Ő keze. Ha pedig egyszer mégsem jön a holló, a gyógyulás, és a védőangyal is félreáll, akkor Jézus Krisztus karjai várnak. Mert végsősoron akkor már arra lesz szükségünk.

Ha rábízunk az összes valós szükségünket, Ő betölti ezeket. Péld. 16:3: „*Bízzad az Úrra a te dolgaidat; és a te gondolatid véghez mennek.*” Zsolt. 37:5: „*Hagyjad az Úrra a te útadat, és bízzál benne, majd ő teljesíti.*” Íme a „gondtalan élet” receptje. (Nem a felelőtlen életé!)

Isten tehát jót gondolt el felőlünk. Ne akarjuk nála jobban tudni, hogy mi a jó nekünk, mert ez lázadás! Az Egyiptomból kiszabadult zsidóság sem értette meg, hogy minden, ami történik velük, az értük van. Értük volt, hogy meg kellett tanulják túrni a szomjúságot, éhséget. A környező népek támadásai miatt meg kellett tanulni hadakozni. Erre volt szükségük. Akik félelmes szívűek maradtak a hitelenség miatt, végül nem mentek be az ígért földjére. Csak a szenvedés árán tanulták meg, hogy Isten ígéreteire bízzák magukat. Nagy bölcsesség ez! A Zsidókhöz írt levélből olvassuk, hogy még Jézus szenvedése is szükségszerű volt. Zsid. 2:10: „*Mert illendő vala, hogy akiért minden és aki által minden, sok fiakat vezérelvén dicsőségre, az ő idvességök fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé.*”

Hogyan tudott egy arkangyal felfuvalkodni, és Isten ellen fellázadni? Erre persze nem tudom a választ, de azt sejtem, hogy a válasz része az, hogy ő nem ment át szenvedésen. Nekünk nagy kérdésünk Isten felé, hogy miért van szenvedés? (Vagy legalább az „ártatlanok” miért szenvednek?) Nem megtehetné a szerető Isten, hogy ez ne legyen? Ő a szeretet, ezért megengedi. Nekünk van szükségünk erre! Még erre is! Áldott legyen az Ő neve, hogy megtart bennünket a szenvedésekben, mert semmi sem szakíthat el bennünket az Ő szeretetétől. I. Péter 3:18a: „*Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, mint igaz a nem igazakért...*”

A szeretet legnagyobb áldozata, hogy a szenvedés elől sem menekül el, csakhogy megmentsen másokat. Szoktam arra gondolni, hogy vajon mi tart majd vissza bennünket az örökkévalóságban attól, hogy újra fellázadjunk az Isten ellen? Egyrészt az Ő hatalmas szeretetének a megértése és átélése, másrészt az Ő szenvedése. Nem a saját szenvedésünk emléke, hanem Jézus Krisztus értünk való szenvedésének a teljes megértése. Mi is tudni fogjuk, hogy mi a szenvedés, és ez teszi lehetővé, hogy megértsük, Ő mennyire szeret minket.

Urunk, örökké a Te szereteted légkörében szeretnénk élni! Erre van szükségünk!

Az ember gyakorlatilag többet tesz a háborúságért, mint a békességért. Jobban „igyekszik” rá. El is éri - vesztere. Békességre vágyódik, de arra rosszul igyekszik. Milyen békességről van szó? Istennel és emberrel. Emberrel, először is önmagaddal, aki tele vagy békétlen hangulatokkal. Beléd nőtt a békétlenség, mint a görög rege Nessus inge. Önmagadtól kell megválni, hogy szabadulj tőle. Ha van is valami békesség, csak ideig, óráig. Szemedbe esett porszem is elveszi. És ha semmi sem zavarja, akkor is félted, hogy mi lesz veled. Benned van a baj! A „si vis pacem pare bellum” (ha békét akarsz, csinálj háborút) a lelki életben igaz. De önmagad, az óembered ellen! (Róma 8:13.) Ember és ember közt a békétlenséget nem kell „csinálni”. A keserűség gyökere nő, mint a gaz. De a békességet csinálni kell. A szeretetlenséget szeretettel viszonzni. Elkezdni! A békétlenségről már a gyermek is mondja: ő kezdte! Felőled elmondhatják-e ezt a békességről? (Máté 5:25.) A magad erejéből ez nem megy. De Istennel igen. A Vele való békességen kezdődik a dolog. És ebben csodálatos valóság az, hogy: „Ő kezdte”! El is végezte! A békességszerzés görög szava a Bibliában csak a Kol. 1:20-ban fordul még elő: „*békességet szerezvén az Ő keresztyének vére által*”. Annyira, hogy fiává akar tenni! Ezért küldi a békéltetés követőit ezekben a sorokban is. Békülj meg Vele!

A „BÉKESSÉG FEJEDELME” békességet hagyott az övéire, mert felvette békességünk büntetését a kereszten, Feltámadás utáni szava: Békesség néktek! Ő a mi békességünk, akinek a békessége minden értelem felett van. Ha veszed tőle, nem nyugtalankodik többé a szíved. Isten fia lettél!

Fordítsa az Úr az Ő orcáját te reád és adjon békességet neked

(*IV. Mózes 6:26. Ároni áldás - IV. Mózes 6:22-27*)

Ebben a versben benne van a legnagyobb jó, amit egy ember kívánhat a másiknak és most ezt kívánom én is neked, aki olvasod e sorokat. Fordítsa terád az Úr orcáját... Mit ér az élet úgy, ha az Úr elfordítja rólunk tekintetét? Semmit! Az élet csak veled ér valamit. Keresheted békességedet bármiben, szerencsében, vagyonban, szerelemben, a társadalmi életben, tudományban, szórakozásban, vallásoskodásban, nem találsz meg. Ha minden sikerül az életedben, szerencsés, gazdag, megbecsült, okos emberré lennél is, nem találsz meg a legnagyobbat, az Úr nélkül. Boldog az az ember, akire rátekintett az Úr. Akin megkönyörült és megnyitotta szemét a Golgota csodájának megértésére. Aki megértette azt, hogy Jézus vére eltörölte bűneit, annak egyszerre békesség költözik a szívébe. Az a lator, aki Jézus mellett volt megfeszítve, biztosan éppen azért esett bűnökbe, mert kereste mindenhol – talán a gyilkosságban, rablásban, pénzszerzésben is – a békességet és mindhiába; békesség sóvárgása csak a keresztre vitte. De egyszerre megváltozott a dolog, mikor Jézustól kért segítséget. Az Úr reá fordította orcáját: Még ma velem leszel... hangzott a békességet adó ige.

KOI-SEN-THU, a rablógyilkos, de megtért kínai, azt mondta, hogy minden bűnét azért követte el, mert valamire vágyott. Kereste volna a szépet, a jót, a boldogítót, a szív békességét. Azt gondolta, hogy ha sok pénze lesz, mindezt elnyeri. De hiába. Kirabolt egy bankot. Sokáig nem tudták elfogni. Megvett magának mindent, amire vágyott, csak békességet nem talált. Ezt a börtön cellájában találta meg, mikor az Úr reá fordította orcáját és ő megtért.

Gyermekek karácsonya Csobánkán

Karácsonykor ajándékot kapunk Istentől. Jézus Krisztus az Isten ajándéka nekünk, embereknek. Ezt az ajándékot mutatták meg a gyermekek karácsonyi műsorukban. December 24-én délután tartottuk a gyermekek karácsonyát imaházunkban, amire különböző szolgálatokkal készültek a gyerekek.

A színdarab – „Panov apó karácsonya” – ötlete a helyi iskolásoktól jött, ahol a harmadikosok november eleje óta lelkesen készültek az első adventi gyertyagyújtás alkalmán bemutatott előadásra.

Ez adta az ötletet: gyülekezetünk gyermekei is előadhatnák ezt az értékes színdarabot. Rögtön jött az első próbatétel: több az eljátszandó karakter, mint a szerepelni vágyó gyermek száma. De ez nem tartott vissza senkit, ugyanis Isten segítségével többen két szerepet is elvállaltak!

Így alakult a stáblista:

Panov apó: Kerekes Vera
 Mesélő: Beregszászi Bogi
 Angyalkák: Bacsadi Mimi és Eichert Zita
 Gyerekek: Filep Nimród és Eichert Zita
 Fogadósné: Bacsadi Margaréta
 Idegenek: Benedek Sára és Hanna
 Szomszéd asszony: Beregszászi Lara
 Szomszéd/utcaseprő: Filep Koppány
 Szegény asszony és lánya: Fónagy Júlia és Herpai Emi
 Falubeli: Filep Nimród
 Koldusok: Fónagy Júlia és Beregszászi Lara

A felkészülés nem volt kihívásoktól mentes, hisz különböző iskolákba járnak a csemeték, így szabadidejük is ritkán volt összeegyeztethető. A betegségek sem segítettek a „stábot”. Hálát adunk Istennek, hogy a nehézségeket leküzdve szép, megható műsort adhattak elő, és így mindannyian – nézők és szereplők is – megtapasztalhattuk Isten üzenetét: „*Jótededet ne tagadd meg a rászorulótlól, hogyha módodban van jót tenni vele.*” (Péld 3,28) A darabban is hallhattuk: „...miközben ezeken az embereken segítettél, velem tetted ezt”.

Zita, Júlia, Hanna, Emi és Koppány szavalata, valamint Sára fuvola-, Bogi zongora-, Vera és Szofi hegedűjátéka tette még színesebbé a gyermekek műsorát. Így méltón ünnepelhetjük meg együtt a legnagyobb Ajándék érkezését.

A Jó Isten áldásain túl szeretnénk köszönetet mondani a szülőknek is a felkészülés segítéséért, a gyermekeknek pedig a nagyszerű előadásért! Soli Deo Gloria!

Barta Erzsébet

Idősek karácsonya

2022. december 14.

Talán nincs megkapóbb karácsonyi történet Lev Tolsztoj Panov apó különös napjánál. A mindig időszerű témákat feldolgozó darab a szeretetet, együttérzést, elfogadást, emberséget, segítségnyújtást mutatja be. Panov apó egy olyan példakép lehet a gyermekeknek, akikben mindezek a jó tulajdonságok megtalálhatók.

2022 adventjén ezzel a darabbal készültünk a december 24-i gyermekkarácsonyra. Próbák alkalmával sok kedves, meghitt órát tölthetünk el együtt az ünnepre készülődve.

A gyerekek izgatottan, és nagy lelkesedéssel tanulták a szöveget, énekelték a karácsonyi dalokat. Őszintén szerettük volna meglepni mindazokat, akik ezen a délutánon ellátogattak gyülekezetünkbe.

Panov apó egyszerű és mégis különös története arra irányítja rá a figyelmet, hogy a mindennapokban is felfedezhetjük azokat a találkozásokokat, amelyek a karácsony mélyebb értelmét, titkát fedik fel. Rámutatnak, hogy az emberi figyelmesség, az odafordulás, az ajándékozás mind olyan lehetőségek, melyek annak a kétezer évvel ezelőtti éjszakának a mai üzenetét tárják elélnk. Bízunk benne, hogy az alkalom után mindannyiunk szívében tovább él az üzenet:

„Amikor megtettétek ezeket akárcsak egygyel is a legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg.” (Máté 25,40)

Zádor Edina

Ifisek karácsonya

Vidám hangulatú, áldott karácsonya volt az ifinek: az alkalom elején a karácsonyi történetről beszélgettek közösen, majd vacsoráztak és megajándékozták egymást. Lett volna még csúnya-pulcsi veseny is, de mivel kevés nevező volt, így nem került megrendezésre.

Győzelem imádsággal

2Mózes 17,8-16

Arról olvasunk itt, hogy Mózes utasítja fiatal szolgatársát, a nép egyik vezetőjét, Józsuét, hogy válasszon ki férfiakat, menjen el, és ütközzön meg Amálekkel. Mózesről pedig azt olvassuk, hogy Áronnal és Húrral együtt felmegy egy dombra, és ameddig felemeli a kezét (azaz ameddig imádságra emeli a kezét), addig Józsué lenn a völgyben győzelemre áll a csatában, de amikor Mózes kezei elfáradnak és leengedi (azaz amikor Mózes abbahagyja az imádságot), akkor az ellenség diadalmaskodik Isten népe felett. Ameddig Mózes imádkozik, addig van győzelem, de amikor Mózes leáll az imádsággal, akkor Amálek kezd diadalmat venni Izrael népe felett.

Milyen drága képe ez az imádság fontosságának. Értjük ebből, testvérek, hogy imádság nélkül nem lehet harcolni? Hogy imádság nélkül nem lehet diadalmaskodni? És ha nem vesszük komolyan az imádságot, akkor az ellenség könnyen maga alá gyűr bennünket? Mindegy, honnan jön a kísértés, kívülről vagy belülről, a kísértő rést talál rajtunk, támad bennünket. Amikor hitünk gyengékedik, amikor csak pislákol, akkor jön a kísértő. Ha nem vesszük komolyan az imádságot, ha nincs komoly imaéletünk, akkor nem lehetünk győzedelmesek.

És mégis... Annak ellenére, hogy Isten népe korábban lázadzik, kísérti az Istent, zúgolódik ellene, megkérdőjelezi az Ő jelenlétét, Isten mégis meghallgatja Mózes értük mondott imádságát. Értjük az Istent? Látjuk az Isten nagyságát? Érezzük az Isten irántunk való szeretetét? Összeteszem a kezem, elébe borulok, és azt mondom, hogy „Uram, könyörülj, mert ha nem, akkor az ellenség maga alá gyűr!” És az Isten nem mutat vissza a múltira, nem mondja, hogy „Nézd csak, tegnap még milyen hitetlen voltál! Ma pedig jössz és kérsz

tőlem? Ma jössz, és azt kéred, hogy vigyázzak rád, adjak neked győzelmet? Hát tegnap még kísértettél, még lázadoztál ellenem!” Isten meghallgatja Mózes közbenjáró imádságát.

Talán ezt a gondolatot is joggal elmondhatjuk az ige kapcsán, hogy sokszor nem is az imádságaink tartanak meg bennünket, mert azok olyanok, amilyenek, hanem az Isten irántunk való kegyelme és szeretete. Mert sokszor csak olyan felszínes az imádságunk. Hányszor rohanunk csak azért az Istenhez, mert úgy érezzük, hogy az ellenség legyőz! Hányszor mondjuk el csak rutinszerűen azt, hogy „Uram, segíts! Légy velem! Könyörülj rajtam!” Az Isten szeretete, kegyelme olyan nagy az irányomba, hogy akkor is segít, akkor is győzelmet ad, amikor tegnap még vagy korábban még kísértettem, lázadoztam ellene és zúgolódtam, nem hittem és nem bíztam benne.

Mózes itt a közbenjáró. Mózes az, aki az égre emelt kezekkel imádkozik Izraelért, és a nép győzelmet arat. Mi pedig azt olvassuk a Zsidókhoz írt levélben, hogy a mi közbenjárónk az Úr Jézus Krisztus. Higgyük el, hogy amikor az Isten ránk tekint, nem a mi minden nap rutinszerűen elmormolt, elmorzolt imádságainkat hallja, amelyek olyan gyengék, esendők, amelyeket talán egyáltalán nem is veszünk komolyan, hanem Fiára, Jézus Krisztusra tekint, és harcainkban, nehézségeinkben, mindennapi feladatainkban győzelmet ad. Nem magunkért, hanem érte: az Ő Fiáért. **Mert úgy szerette ezt a világot, és mert úgy szerette ebben a világban az embert, az Ő népét, hogy saját Fiát adta érte, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.**

Adjunk hálát Istennek ezért az irántunk megnyilvánuló nagy szeretetéért és kegyelméért! Ámen.

(Józsa Ferenc (Zilah-Fenyves) lelkipásztor – 2022. október 23.) ■

Példabeszédek az igazi szeretetről

Isten igazi szeretet. Az igazi szeretet Istentől van, Aki örök szeretettel szereti az övéit.

Az igazi szeretet mindig az Atya szeretetéből merít és Őt dicsőíti.

Az igazi szeretet az életét adja barátaiért. Az igazi szeretet Krisztus.

Az igazi szeretet a Szentlélek ajándéka.

Aki igazán szeret, úgy szeret, mint Krisztus. Aki az igazi szeretetben megmarad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.

Aki igazán szeret, abban ugyanaz az indulat van, mint amely Krisztus Jézusban is megvolt.

Aki igazán szeret, az engedelmes gyermeke Istennek és megtartja Krisztus ígéjét.

Aki igazán szeret, az szereti az Urat és szereti felebarátját.

Aki nagyon szereti Jézust, sok bűne megbocsáttatik. Aki a bűnt szereti, nem ismeri az Isten félelmét.

Igaz tetteket szeret az Úr. Aki igazán szeret, cselekedettel és igazsággal szeret.

Az igazi szeretet sohasem önmagáért szeret, de mindig önmagáért szereti a másikat.

Az igazi szeretet sohasem a maga javát keresi, hanem mindig a másik ember javát szolgálja.

Az igazi szeretet sohasem képmutató, de mindig őszinte bizalommal tekint a másikra.

Az igazi szeretet sohasem gondol jól magáról, de mindig önmagára ismer a másokban.

Az igazi szeretet sohasem tételez fel rosszat, de mindig vonzza a jót.

Az igazi szeretet mindig lángol, de sohasem éget.

Az igazi szeretet mindig együtt örül az örülőkkel és együtt sír a sírókkal.

Az igazi szeretet mindig önmaga ellen, de másokért imádkozik.

Az igazi szeretet mindig igaz barát, de testvér a nyomorúságban.

Az igazi szeretet megkeresi, ami elveszett és oltalmazza, ha megtalálja.

Az igazi szeretet mindig hirdeti és éli a szeretetet. Nem hirdet mindig nagy dolgokat, a kicsi jót is megbecsüli.

Az igazi szeretet mindig ad, de képes elfogadni is.

Az igazi szeretet mindig önzetlen, szétszítja önmagát, és nem vár érte jutalmat.

Az igazi szeretet nem vár viszonzást, de minden jót szeretettel viszonz.

Az igazi szeretet sohasem fogy; minél többet ad magából, annál inkább gyarapodik.

Az igazi szeretet az a mindennél drágább kincs, melyre minden ember vágyik, mégis ritkább még az aranynál is.

Az igazi szeretet mindig egyenes és képtelen a hamiságra.

Az igazi szeretet a világosságot szereti, és sohasem rejtőzködik.

Az igazi szeretet nem hatalmaskodó, nem akar úrrá lenni mások felett.

Az igazi szeretet sohasem nyereszkedik másokon, hanem lelkeket nyer meg Krisztusnak.

Az igazi szeretet mindig megbocsátja az őt ért sérelmet, de mindig védelmére kel az igaznak.

Az igazi szeretetet nem lehet megvásárolni, de sohasem vonja kétségbe a másik szeretetét.

Az igazi szeretetet sohasem lehet megbántani és sohasem bánt másokat.

A szeretet nélküli imádság – néma.

A szeretet nélküli hit – vak.

A szeretet nélküli lélek – süket.

A szeretet nélküli igazság – irgalmatlan.

Az igazság nélküli szeretet – hazug.

Az igazi szeretet a törvény betöltése.

Az igazi szeretet szereti az igaz ítéletet, de sohasem ítélkezik, hanem megment.

Az igazi szeretet éhezi és szomjúhozza az igazságot.

Az igazi szeretet szereti a jót, de gyűlöli a gonoszt.

Nemcsak azt szereti, aki őt szereti, hanem az ellenségével is jót tesz.

Az igazi szeretet szigorú önmagához, de mindenkivel igazságos; igazságát jóindulattal és kegyelemmel sózza meg.

Aki ragaszkodik az igazsághoz, annak szeretete betölti az igazságot és életre jut.

Az igazi szeretet sohasem mond igent, ha nemet kell mondani, és sohasem mond nemet, ha igent kell mondani.

Az igazi szeretet sohasem mondja a rosszra, hogy jó, és a jóra azt, hogy rossz.

Az igazi szeretet sohasem félti önmagát, de féltőn óvja a szeretettet a veszélytől.

Aki igazán szeret, annak a szeme tiszta és kiveszi testvére szeméből a szálkát.

Az igazi szeretet mindig harcban áll a szeretetlenséggel és veréseiben is győzelmes.

Az igazi szeretet békességben él önmagával és békét teremt a világban. Igazságra, békességre törekszik, és követi azt.

Az igazi szeretet szabaddá tesz és megerősít, a szabadság nélküli szeretet megkötöz és meggyengít.

Az igazi szeretet sohasem gondolja magáról, hogy tökéletes, de a szeretetben mindig feddhetetlen.

Az igazi szeretet örök. Soha el nem múlik.

„A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múltó szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Amen.”

Puskás Attila

De áldott az a férfi, aki az ÚRban bíz, akinek az ÚR a bizodalma. Mert olyan lesz, mint a víz mellé ültetett fa, amely a folyóig ereszti gyökereit. Nincs mitől félnie, ha eljön a hőség, lombja üde zöld marad. Száraz esztendőben sem kell aggodnia, szüntelenül termi gyümölcsét. (Jeremiás 17,7-8)

Milyen növényből készülhetett Jézus töviskoronája, vagy milyen fából Noé bárkája? Milyen gyümölcsöt szakíthatott Éva a tudás fájáról, és mi köze van a szentjánoskenyérnek Keresztelő Jánoshoz? Ilyen és ehhez hasonló kérdések megválaszolásával folytatódott a „Teológiai esték” sorozat, melynek tavaly október 19-i előadását FRÁTER ERZSÉBET botanikus, az MTA Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Intézetéhez tartozó Vácrátóti Nemzeti Botanikus Kert kurátora tartotta a pomázi gyülekezeti házban „A Biblia növényei” címmel. Az előadás további érdekes részleteit osztjuk meg most a testvérekkel.

Gránátalma

A Biblia legszebb gyümölcse: a gránátalma. Nagy, kerek, piros gyümölcs, nagyon sok magja van, a magja is piros. Ezek a tulajdonságai az egész Közel-Keleten a bőség, termékenység, gyermekáldás jelképévé tették.

Érdekes módon a Biblia nem említi túl gyakran a gránátalmát, elsősorban díszítő mintaként olvashatunk róla. A főpapi palást szegélyét körös-körül kék és piros bíborból és karmazsin fonálból készített gránátalmák díszítették, és a jeruzsálemi templom oszlopfői is gránátalmával voltak díszítve.

A gránátalmának mint növényi motívumnak van egy érdekes magyar kultúr-történeti vonatkozása is. A

reneszánsz korában nagyon divatos gyümölcs volt. Mátyás király itáliai mestereket hozatott palotája építéséhez és a dekorációk elkészítéséhez, akik a gránátalma motívumát behímezték a trónkárpitba és belefáragták a visegrádi kútkávéba. Később az úri hímezés is sokat átvett ezekből a reneszánsz mintákból, a népi hímezésvilág viszont az úri hímezésből vett át motívumokat. Ezért amikor egy kalotaszegi asszony elkészíti csodaszép hímezéses írott párnáit, behímezi a gránátalmát is, pedig lehet, hogy soha életében nem látott gránátalmát.

A gránátalmával kapcsolatban meg kell említeni egy másik gyümölcsöt: az almát. Az alma egy közismert „bibliai” gyümölcs, pedig nem szerepel a Bibliában. Ahol a tiltott gyümölcs kapcsán almáról olvasunk, az eredeti héber szövegben nem almát jelent, csak amikor a Bibliát később lefordították latinra, az a szó került be, hogy *malum*, ami gyümölcsöt is jelent, almát is jelent. A középkori és reneszánsz festők a bibliai jeleneteket saját koruk díszleteibe, öltözékébe, növényvilágába helyezték bele, ezért van az, hogy a legtöbb európai festő az almát festette oda mint tiltott gyümölcsöt Ádám és Éva történetében. A botanikusok azonban tudják, hogy az almát az ókorban nem ismerték, legfeljebb csak kis erdőséli vadgyümölcsként.

Gránátalma

Kalotaszegi varrottas

Szentjánoskenyér

A szentjánoskenyérfa kifejezetten mediterrán vidékeken él, Izraelben szép nagy fává nő. Termése a szentjánoskenyér, egy nagy, ehető hüvelytermés. Frissen nagyon jó illata és érdekes, aromás íze van. A pásztorok, gyerekek csemegéje volt, és éhínség idején is ezt ették, ezen kívül nagyon fontos állati takarmány volt.

Nagyon érdekes tulajdonsága, hogy a magvai teljesen egyformák: 200 milligramm egy mag. Ez volt az ókorban a *karát* nevű súlymérték. A drágakő-, gyógyszer- és kenőcskészítők hogyha kis súlyokat akartak kimérni, a karátot használták.

A Bibliában két helyen olvashatunk róla. Az egyik Keresztelő János története, aki sokáig élt a pusztában, mielőtt teljesítette volna feladatát, hogy bejelentse: eljött a Mesiás. Keresztelő Jánosról írja a Szentírás, hogy sáskát és vadmézet evett a pusztában. Arab nyelvészek szerint a sáska a sáskafára utal, ugyanis arab nyelvjárásokban a szentjánoskenyérfa sáskafának hívják, tehát lehetséges, hogy Keresztelő János valójában a szentjánoskenyérfa termését ette a pusztában.

A másik említés a tékozló fiú története. A fiatalabb testvér még apja életében kikérte a rá eső örökségrészt, és elment otthonról. Az örökségét mind elköltötte szórakozásra, nőkre, végül nyomorúságában olyan megalázó helyzetbe került, hogy zsidó fiú létére egy disznópásztornál kellett meghúznia magát, ahol annyira éhezett, hogy még a disznók moslékját is megette volna. Az eredeti szövegben a moslék helyén a *ceratonia* szó szerepel, ami a szentjánoskenyér görög neve, tehát egészen biztos, hogy a disznók takarmánya a szentjánoskenyér hüvelytermése volt. A példázatból aztán kiderül, hogy az atya tárt karokkal várta tékozló fiát, és ugyanolyan szeretettel fogadta haza, mint amilyen szeretettel viszonyult otthon maradt, de hálátlan idősebb fiához. Ebben a csodálatos példázatban is szerepel tehát a szentjánoskenyér.

A Biblia növényei
2. rész

Szentjánoskenyér

Bibliai fűszer- és gyógynövények

A fűszer- és gyógynövényeket két nagy csoportra oszthatjuk. A szentföldi vadon gyűjtött vagy helyben termesztett fűszer- és gyógynövényeket mi is jól ismerjük: kapor, menta, babér, mustár. Ezeket nagy mennyiségben használták, bár kezdetben inkább illatszerként és gyógyhatásuk miatt; nem a konyhai használat volt az eredeti funkciójuk. Gyógyhatásuk tehát nem választható el a fűszerek ízesítő hatásától.

A bibliai fekete mustár nagyon hasonló a mi fehér mustárunkhoz, az akkori emberek ennek magját ismerték a legkisebbnek. Erre utalt Jézus is a példázatában, amikor az Isten országát a mustármaghoz hasonlította, ami egy kicsi kezdetből terebélyes, lombos fává nő, melynek árnyékában fészket rakhatnak az égi madarak. Botanikai értelemben is igaz ez, mert amikor érik a mustár, a sok kicsi magját szeretik csipegetni az énekesmadarak.

A fahéj és a kasszia egymás mellett szerepel Mózes második könyvében (30,23) és az Énekek énekében (4,14), mint drága illatos kenetek összetevői. A fahéj egy ceyloni, a kasszia pedig egy dél-kínai növény. Közeli rokonok, és ugyanúgy a kergüket használják fel. A kasszia kissé durvább ízű, durvább kergű, a fahéj kicsit lemezesebb. A bibliai időkben drága luxustermékek voltak, de nem mint fűszerek, hanem mint illatszerek. Hasonlóképpen drága illatosító növény volt a kardamom is, ami egy jellegzetes ízű gyömbérféle fűszernövény.

Izsóp

A bibliai izsóp nem azonos az európai izsóppal, amit mi fűszer- és gyógynövényként használunk. A Bibliában az úgynevezett szír izsópról van szó, ami kifejezetten félszáraz területeknek útszéli fagyérzékeny törpecserjéje. Akkorára nő, mint egy kis levendula bokor. Ezüstös szőrös levélkéje van, kis fehér virága. Illatos levelű növény, ezért a tisztító eljárásoknak, a tisztulásnak lett a növénye. Fűszerként is használják, örölvé árulják.

Az arabok zaatarnak hívják, és rászórzják a kenyérré, vagy beleteszik egyéb ételekbe. Jellegzetes erős íze és illata van.

A szír izsóp levele hosszú, szőrös, hogyha abból összefogunk egy köteggel, az tényleg olyan, mintha ecset lenne. Az Ószövetségben úgy olvasunk róla, mint amit az Úr parancsára a páskabarány vérebe kellett bemártani, és azal kellett az ajtófélfát és a szemöldökfát megkenni, hogy az öldöklő angyal elkerülje ezeket a házakat. Erre utal a pészah megnevezés, ami annyit jelent, hogy elkerülés. Azokban a házakban, amelyek meg voltak jelölve a bárány vérével, ott nem haltak meg az elsőszülöttek.

Az Újszövetségben János evangélista azt írja, hogy egy szivacsot ecettel megtöltve izsóra tűztek, és ezt kínálták a kereszten haldokló Jézusnak. Sokan nem értik, hogy került ide az izsóp. Van, aki azt mondja, hogy ez csak egy elírás, és itt nem a *hyssopus* (izsóp), hanem a *hyssos* szó szerepel, ami a római katonák

Bibliai fűszerek

A bibliai izsóp

Tüskés növény szára

dárdája volt, erre tűzték fel az ecettel töltött szivacsot és emelték oda Jézus szájához. De ha jobban meggondoljuk, miért említi János az izsópot a kereszten vérző Krisztussal összefüggésben, nem kell olyan sok fantázia ahhoz, hogy összekapcsoljuk az Ószövetség vére mártott izsópjával, amely vér megmentette a választott népet, ugyanúgy, ahogy Krisztus vére ment meg minket. Így kapcsolódik össze a vér és az izsóp, az ószövetségi szabadítás a mi szabadításunkkal.

Tüskés és mérgező növények

Főleg ószövetségi szerzőktől gyakran olvassunk a Bibliában gyomokról, tövisokről, a pusztaság tüskés, mérgező növényeiről, melyek Isten haragjának büntetésének következményei az engedetlen népen. A Szentföld nagy része száraz, fél-sivatagos terület, így sokféle tüskés, tövises növényt nevel, de sokszor még botanikusként is nehéz megmondani, hogy az adott igében pontosan milyen növényről van szó, mert a megnevezések általában gyűjtőfogalmak.

Cédrusliget

A Biblia két ismert történetében különös hangsúlyt kapott egy-egy tüskés növény: Mózes csipkebokra és Jézus töviskoronája.

Mózes a pusztában meglátott egy égő bokrot, és feltűnt neki, hogy nem hamvad el. Nem a tűz volt feltűnő, hiszen a száraz vidékeken gyakoriak a bozóttüzek, hanem hogy ez a tűz nem akart elhamvadni, sőt meg se tudta közelíteni, mert maga Isten szólt ott hozzá. Levette vele a saruját, és ott kapta meg Mózes a szolgálatra való felhívást.

Az eredeti héber szövegben az áll, hogy tüskébokor. Amikor Károli Gáspár a Biblia fordításakor ehhez a részhez ért, a Kárpát-medencében ismertebb vadrózsa magyar elnevezését alkalmazta, így került be a csipkebokor megnevezés a magyar nyelvű Bibliába. Tudjuk azonban, hogy a Sínai-félszigeten nem él vadrózsa, tehát nem csipkebokorról van szó, bár az üzeneten ez igazán semmit nem változtat.

A másik: Jézus töviskoronája. Valójában nem tudjuk pontosan, milyen növényből készült. Több jelölt van arra, mi lehetett az a növény, amivel a római katonák gúnyjátékokat játszottak az elítélt Jézussal, annyi bizonyos, hogy nem annak a lepényfának a látványos, hosszú tövisű ágából, amit Jézus-ábrázolásokon gyakran látni lehet, mert az Amerikában honos növény.

A mérgező növények között az egyik jellegzetes bibliai növény: a sártök. Erről először mindenkinek a görögdinnye jut az eszébe, és valóban, a görögdinnye rokona. Ez egy kisméretű tök, ami Elizeus próféta egyik történetében szerepel. Éhínség idején Elizeus próféta kiküldi a tanítványait, hogy szedjenek valami növényt, és készítsenek belőle ételt. A tanítványok aztán azt kiabálják, hogy „mérge van a fazékban”, mire a próféta egy kis lisztet szór bele, és így ehetővé válik a főzelék. Valószínűleg sártök lehetett ez a növény. Mérgező, de nem halálos zöldség, mindenesetre nem ehető.

Cédrus, akácia

A Biblia legmagasabb növénye: a cédrus. A Szentföldön nem őshonos, csak a mai Libanonban, a Libanon-hegységben, a Biblia mégis több mint 70 helyen említi, mert az ókor legfontosabb fája volt. Főként épületekhez használták és hajóépítésre. A zsidók ugyan nem

Mirha

építettek tengerjáró hajókat, de a Biblia részletesen leírja, hogy a jeruzsálemi templom építésénél Salamon király milyen csereskereskedelmet folytatott Tírusz királyával. Gabonáért és olajért cserébe cédrust és ciprust kapott az építkezéshez.

A cédrus nálunk is megél; Vácraátóton is szép természetes cédrusokat lehet találni. A mai Libanonban már védett erdőben él, mert az ókorban olyan nagymértékű volt a felhasználása, hogy az erdőket szinte teljesen kivágták, és most már onnan nem lehet még szaporító anyagot sem beszerezni. Egyébként nagyon érdekes toboza van: soha nem egészben esik le a fáról, hanem szétesik pikkelyeire.

A fák közül jellegzetes bibliai növény: az akácia. Ezek elsősorban közel-keleti és afrikai szubtrópusi, trópusi fák, ernyőszerű lombzattal. Károli fordításában a Szentírás gyakran említi a sittim fát. Károli nem volt botanikus, és soha nem járt a Szentföldön sem, így nyilván nem tudta, mi az a sittim fa. Az új fordításban a sittim fát helytelenül akácfa-ként fordították, ami köztudottan egy amerikai növény, de a revideált új fordításban már helyesen akáciának olvassuk. A szent sátor kapcsán gyakran említésre kerül.

Kérdésként szokott felmerülni a fákkal kapcsolatban, hogy milyen fából készíthetett Noé bárkája. A Biblia azt írja, hogy góferfából. Sok elképzelés van arra, mi lehet ez a góferfa. A nyelvészek szerint arámi

Cédrusfa

vagy asszír nyelvjáráásokban a gófer egyszerűen szurkot jelent. Ebből arra következtetnek, hogy itt nem egy fafajról van szó, hanem a Biblia egyszerűen szurokkal bevont fát említi, ami vízi járműről lévén szó, elég logikus felvetés.

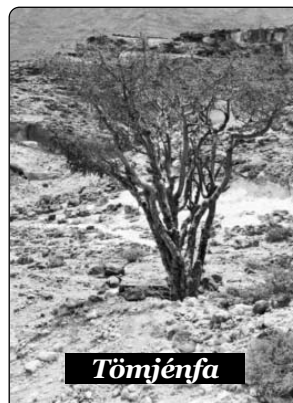
Egy másik gyakran feltett kérdés pedig az, hogy milyen fából készítették Krisztus keresztjét. Sokan arra gondolnak, hogy az valami nagyon nemes fa lehetett, pedig sokkal valószínűbb, hogy nem nemesfából, vagyis cédrusból vagy olajfából készítették kivégzőoszlopot. Egy jelölt van erre, az aleppói fenyő, ami a mediterrán tengerpartokon elég gyakori fenyőféle. Ez volt a Szentföld leggyakoribb fenyőfája, ezt használták fel a közönséges faragott dolgokhoz.

Tömjén, mirha

A Biblia legszentebb növényei: a tömjén és a mirha. Egymással rokon sivatagi cserjék, kis fák, az őshazájuk az Arab-félsziget déli részén, a mai Jemen és Omán területén van, illetve Afrika szomáliai részén. Nehezen nevelhető növények, üvegházakban sem könnyű megtartani.

A tömjén felhasználási területe, terméke: a gyantája. Nagyon aromás, finom illata van. Megvágják a törzset vagy az ágakat, a lassan kicsorgó mézga rászárad a törzsre és az ágakra, aztán begyűjtik, és ezt viszik a kereskedők északra, a nagy ókori birodalmakba. Katolikus

testvéreink ma is használják a tömjént füstölésre. Ha végiggondoljuk, hogy nem lehetett belőle sokat gyűjteni, a termőterülete is nagyon távol esett Izraeltól, arab kereskedők szállították az ókori birodalmakba, nem csodálkozhatunk azon, hogy az aranyhoz mérhető luxus-termék volt a tömjén.

Tömjénfa

Ezért került bele a napkeleti bölcsek ajándékai közé. A napkeleti bölcsek háromféle ajándékot vettek magukkal, amikor elindultak, hogy megkeressék a zsidók királyát az ő csillagát követve: aranyat, tömjént és mirhát.

A tömjént és a mirhát különböző célokra használták. A tömjént elsősorban füstölésre, nemcsak a zsidó és más ókori vallások, hanem később egyes keresztény felekezetek is a vallási szertartásaikon. Az égbe szálló illatos tömjénfüst az Isten felé szálló imádság volt, amelynek egyébként bizonyos gyógyhatása is van, mert a tömjénfüst fertőtlenítő hatású, ezért azokon a vallási helyeken, ahol sok ember gyűlt össze, a levegőt fertőtlenítette.

A mirhát ezzel szemben nem füstölésre használták, hanem kenőcsöket készítettek belőle. Nemcsak borba keverték, hanem olívaolajba is. A Bibliában is olvasunk kenőcskészítőkről, akik különféle gyógytermékeket keverték bele olívaolajos alapba, és ezekből balzsamokat, kenőcsöket készítettek. Az ókori orvoslás nem tablettákkal, injekciókkal, hanem különféle gyógyító kenőcsök felhasználásával gyógyított, és a mirha az egyik legjobb sebgyógyító anyag. A bibliai időkben, amikor akár harc közben szerzett, akár a mindennapi életben elszenvedett sérülés gyakran előfordult, ezek a mirhás kenőcsök rendkívül értékes anyagok voltak.

A mirhát a temetkezéseknél is használták. Az egyiptomiak a halottaikat bebalzsamozták, ehhez pedig sokféle növényi és más alapanyagot használtak fel, többek között mirhát is. A zsidóknak Isten megtiltotta, hogy a holttesttel ilyen módon foglalkozzanak (még a halott érintése is

tisztátalanná tette az embert), hiszen a test porrá és hamuvá válik. A zsidók mindig egy napon belül temetkeztek, mégis két bibliai szereplőről is azt olvassuk, hogy bebalzsamoz-

ták a holttestüket: Jákóbot és Józsefet. Azért balzsamozták be őket, hogy hazavihessék holttestüket a Szentföldre, Jákóbot rögtön a halála után, Józsefet pedig akkor, amikor a zsidók kivonultak Egyiptomból.

A temetés úgy történt a zsidóknál, hogy tiszta lepelbe göngyölték a holttestet, és a lepelbe illatos anyagokat helyeztek, többek között mirhát is. Ezekkel az illatszerekkel is megakarták adni a tiszteletet a halottaiknak, így helyezték be őket a sírba.

Így lett volna ez Jézusnál is. Péntek volt, amikor levették a keresztről. Arimátiai József elkérte a holttestét Pilátustól, és a saját sziklasírjába helyezte. Mivel egy napon belül kellett a halottakat eltemetni, a jó módú emberek már jó előre kifaragatták saját sziklasírjukat. Így volt Arimátiai Józsefnek is egy kész sziklasírja, amit még nem használt senki. Igen ám, de ha pénteken az első csillagok megjelennek az égen, beáll a szombat, és szombaton nem lehetett semmilyen munkát végezni, ezért gyorsan kellett cselekedni. A Mesterüket sirató asszonyok és tanítványok teljesen összetörték, hogy most mi lesz, mert a szombat miatt nem tudták illő módon befejezni a temetést. Az asszonyok alig várták, hogy vasárnap virradjon, hogy jöjjön a hajnal. Elkészítették a kenőcsöket, többek között a mirhát is, és siettek a sírhoz. Nekünk keresztyéneknek az az igazi nagy örömhírünk, hogy a mirhás kenőcsöket végül nem használhatták fel, minden megmaradt, mert Jézus Krisztus feltámadt.

P.A.

Tömjén és mirha

Érfalvy Zsolt versei

A Lélek munkája

Ha visszanezel őszintén,
Ki ért el szívedben diadalt,
Az építő, ki értékidet megtalálva,
Erősített, bízottat, vigasztalt.

Akkor látod a valódi kincset,
Ami felemel, bátorít, jó irányba indít.
Itt kezdődik a gondoskodó szeretet,
Ez a Szentlélek munkája, ereje megújít.

Elrontott kapcsolatunk
Csodás megoldása,
Mikor lelkünkbe költözik,
Istené a hála!

Először kívülről irányított,
aztán Isten emberré lett.
Most, ha kéred, beköltözik,
S veled egygésé tesz.

Öröm

Könnyű örömet találni,
Ha a körülmények jók,
Minden rendben,
Neked állnak a zászlók.

De, aki az igazi,
Valódi örömet keresi,
Az nem ebben,
Istenben leli.

Páli intés: Örüljete az Úrban,
A pillanatnyi helyzetünk változó,
De Isten megtart a rosszban is,
Feletted is gyámkodó.

Ha nem függ az örömünk,
A körülményeinktől,
Miért kéne aggódnunk?
Szabadok vagyunk félelmeinktől!

Lakóhely

Lelkünk ide-oda csapong,
Keresi lakóhelyét.
Olykor az öröm, izgalom,
Máskor a nyugalom terét.

Bizony rossz helyen keres,
Sok pánikbeteg celeb.
Mert az anyagi, testi világban,
Ez csak pillanatnyi lehet.
Az igazi lelki hajlékod,
Csak Istennél leled,
Ha sóvárgó lelked végre,
A kezébe teszed.

Maradj Jézusban,
Mint szőlőtőn a vesszők
Ő is marad benned,
Így lesztek jó termők.

Régi históriák

Sárközy Elek fényképalbuma

A pomázi református gyülekezet történetének részletes feldolgozása és publikálása még várat magára, de érdekes gyülekezet-történeti adalék bukkant fel váratlanul még a tavalyi évben. Az októberben tragikus hirtelenséggel elhunyt Sárközy Gábor, aki nemrég költözött vissza feleségével Szentendréről Pomázra, még halála előtt átadott egy kis alakú albumot Kurfis Géza presbiter testvérünknek, melyben nagyapja, SÁRKÖZY ELEK - gyülekezetünk egykori gondnoka - által megőrzött fényképek voltak beragasztva a pomázi templom toronysisakjának 1970. évi felújításáról, illetve újrasedéséről. Ekkor került sor a korábbi horganyzott bádoglemeznek a sokkal időtállóbb, tartósabb vörösréz köpenyre cserélésére, és ekkor került fel a torony tetejére a nemesebb fémből készített csillag is.

A képeken a csillag-szerkezet felhelyezésének folyamata látható különböző fázisaiban, valamint a hatalmas gömb és csillag még a parókián, ahogy Demeter József lelkipásztor és Sárközy Elek gondnok veszik szemügyre az akkor 11 éves Sárközy Gábor társaságában. Ekkor került elhelyezésre benne az az időkapzsula is, melynek szövegét az Áldás, békesség 2012. évi 6. számában közöltük, és megjelent az „Örök emlékezésre méltó jegyzések” című kiadványunkban is.

Az album vége pedig egy igazi meglepetést tartogatott, mert Sárközy Elek gondnoknak és feleségének egyetlen unokájukhoz, Gáborhoz intézett írógéppel írt sorai olvashatók, melyben családi emlékeket osztanak meg vele és Isten igéjével áldják meg.

Az album fényképeiből és a Sárközy Gábor által rendelkezésre bocsátott, a nagyapát, egykori gondnokunkat ábrázoló fotókból válogattunk, közölve az album utolsó oldalán található üzenetet is.

(Hálás szívvel köszönjük Kurfis Géza presbiter testvérünknek, hogy a kölcsön kapott albumot és fotókat rendelkezésünkre bocsátotta, hogy bemutathassuk újságunkban.)

Puskás Attila

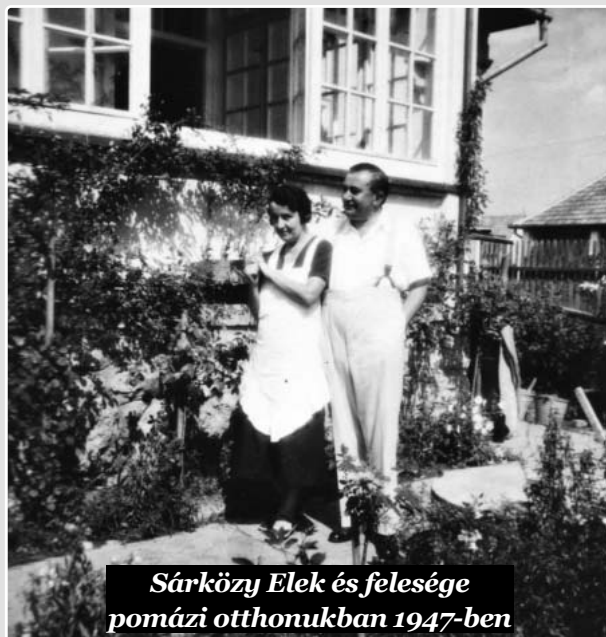
Sárközy Gábor unokámnak "Galéki" !

Meleg szeretettel adom neked és bizom rád ezt az albumot templomunk tornyának újrasedéséről. Ebben a Pomázi Református Templomban keresztelték meg déd-nagyanyádat : Dakkony Lidiát 1859-ben, aki 1876-ban esküdött örök hűséget Sárközy Kis István óbudai ácsmesterek. Házasságukból 14 gyermeket kereszteltek meg ebben a templomban, serban utólsóként 1899 évben a te Nagyapádat, aki szintén itt esküdött meg Schwarts Margittal 1929-ben. Édesapádat ugyanitt keresztelték meg 1930-ban, Téged pedig 1959-ben.

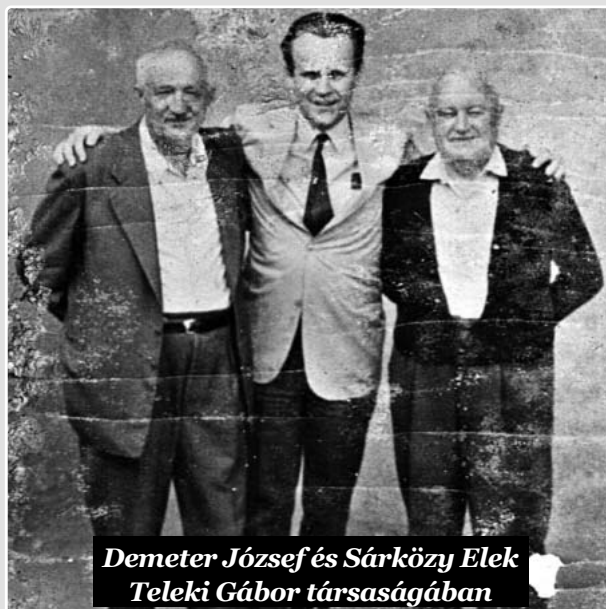
Legyen áldott előtted mindig Őseid emléke, akiről Te - egyetlen unokánk - sohasem feledkezzél meg !!! Légy hí mindhalálig egyházunkhoz és Jézus Krisztushoz. Ne feledd az Igét : " Mindenre van erőm a Krisztusban, Aki engem megerősít. "...

Igaz szeretettel :

Pomáz, 1970 aug. 20-án
Sárközy Elek Nagyapám
Szentendréről, Schwarts Margit Nagymamám

Sárközy Elek és felesége pomázi otthonukban 1947-ben

Demeter József és Sárközy Elek Teleki Gábor társaságában

A toronysisak építői

Demeter József lelkipásztor és a presbitérium

Szokták mondani, hogy minden kezdet nehéz. Ez valóban így van. Azonban szeretnék most a mai napon megerősíteni benneket, hogy a kezdeteinkben is támaszkodhatunk Isten Igéjére, hogy Ő legyen az erőnk, segítségünk, pajzsunk, támaszunk, akkor pedig már nem is olyan nehéz, amit el kell kezdenünk. Mint most a 2023-as évet, a hosszú téli szünet után.

Jézus mondja: „*Én vagyok az első és az utolsó, az Alfa és az Omega.*” (Jel 22,13) Ez a szép vers olyan fontos, hogy többször is elhangzik a Biblia legutolsó könyvében, a Jelenések könyvében, melyet a megvénült tanítvány, Jézus szeretett tanítványa, János ír, az Égei tengerben található Patmosz szigetén, ahol fogságban élte élete utolsó éveit.

A Jelenések könyve titokzatos, csodálatos könyv. Képek, látomások gyűjteménye, melyek értelmezése Isten Lelkének bölcsességével valósulhat csak meg. Ebben a könyvben valóban elhangzik e szép mondat, szám szerint háromszor:

„*Én vagyok az Alfa és az Omega így szól az Úr Isten, aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható.*” (Jel1,8)

„*Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen.*” (Jel 21,6)

„*Én vagyok az Alfa és az Omega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég.*” (Jel 22,13)

Ha madártávlatból szemlélünk most ennek a jelentését – és kérem is, hogy kicsit merjünk úgy szárnyalni, mint a madarak és tekintsünk a földi életünkre, mint egy picit pontra a messzeségben –, akkor talán megláthatjuk, hogy Isten valóban a kezdet, akivel minden elkezdődött. Tudtátok, hogy a héber Biblia legelső szava is ez a kicsinyke szó: *brésit* – vagyis *kezdet*? Mózes öt könyvének mind az öt könyvét egy-egy héber szóval nevezték el; Mózes első könyvének héberül ez a neve: *Brésit* – *Kezdet*.

Személyes életednek is – hogy megszülethetél, hogy itt lehetsz, hogy érzel, gondolkodsz, látsz és hallasz – oka és ajándékozója, kezdete az Ő akarata volt, akinek köszönhetjük az életünket. Ő már akkor ismert bennünket, amikor még a szüleink sem tudták milyenek leszünk. Erről tesz olyan szép bizonyosságot a 139. Zsoltárunk. Isten a kezdet. Mindenek kezdete. Az első, aki ott volt az idők kezdete előtt, hiszen az időt is Ő adja nekünk ajándékba. Ő teremti meg nemcsak a teret, de az időket is, a mindenség idejét s a nekünk szánt időt is.

Ha pedig még inkább közelítünk madártávlatból egyéni életünkhöz, akkor azt láthatjuk, hogy Isten úgy is kezdet szeretne lenni személyes életünkben, hogy a hitet adja ajándékba. Egyszer elkezdted / elkezdjél igazán hinni. Lehet, hogy a családotban mindenki komoly templomba járó ember, de mégis eljött, vagy eljön az idő, amikor te is elkezdted komolyan venni a kérdést: Van-e valóban Valaki, aki mindent tud, ismer és ott van mindenek felett? Elkezdted komolyan venni, hogy van Valaki, aki törődik veled. Akit bár nem látsz, de a lényed mélyén érzed, hogy van, szeret téged, gondoskodik rólad, vigyáz rád, és még ha olyan események is érnek talán, melyekkel nehezen birkózol meg, mégis sejtet, tudod magadban, hogy valahogy a javadra lesz ez is. Isten a hittünk kezdete is szeretne lenni, s ez a hit egy életet át érlelődik, változik és növekedhet a lelkünkben.

Egyszer eljön, vagy már eljött az az idő, amikor szembesülünk a rossz, a bűn kérdésével is. Miért van rossz a világban, másokban? S egyszer eljön, vagy már eljött annak a kezdete is, hogy feltedd a kérdést: Miért van rossz bennem? Én nyomorult ember! – ahogy Pál

„*Én vagyok az Alfa és az Omega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég.*” (Jel 22,13)

Alfa és Omega

apostol fogalmazza ezt meg: ki szabadít meg ebből? A bűn fogságából? S a választ is megadja: az én Uram – Jézus Krisztus.

Most egy új évet, a 2023-as évet kezdjük közösen. Ez is kezdet. Elkezdése egy újabb életszakasznak. Lehet, hogy nem vártátok ezt a napot? Talán a felszínen így van sokunknál. Talán morgolódtunk, hogy milyen nehéz lesz megint korán kelni, újra házit írni, dolgozatókra tanulni, edzésekre, különórákra járni. Azonban biztos vagyok benne, hogy a lelkünk mélyén mégis sok mindennek tudunk örülni ebben a kezdésben. Gondolj csak bele! Isten elindít emberek felé, barátságok kezdhetnek el szövődni. Új élményeket élsz át, elkezdhetsz együtt örülni, izgulni, nevetni másokkal. Új események történhetnek veled, melyek tanítanak, nevelnek, fejlesztenek. És Isten ott van velünk ebben a kezdésben, mert Ő azt szeretné, ha örömmel és szeretettel tudnánk megélni ezeket a pillanatokot.

Ő a kezdet. Az emberi kapcsolatainkban is. Abban is, amit talán nem jól csináltunk tavaly. Ő ad hozzá bátorságot és erőt, hogy most másként induljunk el. Több szeretettel, odafigyeléssel, Istenre és így egymásra is. Ő segít abban, hogy észre tudjuk venni azt, aki szomorkodik, vagy akivel mások nem törődnek, aki csak üldögél egyedül. Még abban is segít, hogy meglásd abban a tanárodban is az embert, akit nem kedveltél valamiért, hogy megértsd: ő is jót akar neked, és szeretné a világotba ajándékozni azt, amit rábíztak, amitől több és értékeesebb leszel, és a tudásod gyümölcsét még egyszer meg is köszönheted.

Ő a kezdet, aki segíteni szeretne neked, nekem abban, hogy minden napodat úgy éld meg, hogy év végén visszatekintve majd hálát adhass érte. Mert Ő a vég is. Akivel zárul majd a kör. Szentírásunk utolsó szava ez: „*Aki mindezt tanúsítja, az mondja: „Igen, hamarosan eljövök. Ámen.” Jöjj el, Uram Jézus!*” Hiszem, hogy azért is kapjuk ezt az üzenetet, hogy ne felejtjük el: életünk nem hiábavalóságban telik. Aki ajándékba adta, aki a mindenséget

megteremtette, az a drága szerető akarat azt szeretné, ha tudnád: van oka, értelme és célja minden pillanatunknak. Így kellene azt megélnünk. Most éld, itt éld, most örülj annak, hogy fiatal vagy és egészséges, most és itt vedd észre mennyi lehetőség rejlik benne, mert az erő, a napok száma egyszer el fog fogyni. Ő azonban vár ránk az út végén is. Erre figyelmeztet Szentírásunk sok helyen, így a legutolsó könyv legutolsó mondata is.

Ő a kezdet és a vég, aki egyszer vissza fog jönni erre a földre, hogy megálljunk Őelőtte.

Tudjátok él bennem egy kép, amit szeretnék megosztani veletek. Ha arra gondolok, hogy Jézus egyszer visszajön erre a földre, akkor először ezt a képet látom magamban. Nekem mindig az volt a legbensőbb, legtitkosabb reménységem, hogy leborulhatok Jézus előtt és megcsókolhatom a lábát, melyet értem is szögeztek a keresztfára.

A mai nap azonban ténylegesen egyszerre szól a kezdetekről és a végekről is. Vegyétek komolyan az ajándékba adott időt, mert az idő ajándék, Istentől kapjuk. A megtanult dolgok végső soron áldást jelentenek, mert az életünk több és teljesebb lesz általuk. E tudásból tudunk mások számára is adni. A munkánkban, a családjunkban, a saját gyermekeinknek.

Miért is mondom most ezt? Sokszor hallunk olyan mondatokat, hogy x, vagy y tantárgy felesleges. Szerintem ez nem így van. A testünkben is minden testrész fontos. De milyen furcsa és rossz, ha akár csak egy nem jól működik! Ma már én is úgy gondolom, hogy bizonyos szintig minden tantárgy fontos.

Hadd osszam meg veletek most azt, amit gimis koromban még én sem így gondoltam, de ma már idősödő fejjel másként láttatja velem Isten. Minden tantárgy dicséri, dicsőíti Isten nagyságát. Gondolkodj el ezen! A matematika a világegyetem néma zenéje, összefüggéseiben ott van egy elrendelt akarat bölcsessége, logikája. A fizika, ami a háttérben működő erők, törvényszerűségek csodáiban mutatja meg Isten hatalmát. A kémia, számos elem és vegyület, melyet Isten adott a földi életünkre, melyek nélkül az életünk nem így nézne ki, nem lenne ilyen tökéletesen szép az összhang. A zene, a hangok csodálatos elegye és dallama, hangszerekkel, vagy a pusztán hangunkkal. A tesi, amikor örülhetünk annak, hogy mozogni nagyszerű,

hogy a testünk, melyet Isten teremtett, egészséges lehet. A történelem, amikor megismerhetjük múltunk titkait, eseményei mögött Isten gondviselését. A földrajz, az egész teremtett világmindenség helyszíneinek, adottságainak ismeretét. Az idegen nyelvek, mint hidak más népek gyermekei felé, vagy magyar nyelvünk páratlan szépségét mutató alkotások, írók, költők – olyanok is, akik az Urat tudták dicsőíteni alkotásaikkal. Vagy a művészettörténet tantárgya: mennyi csodálatos alkotás Istenről, sőt mi magunk is alkotunk az Ő dicsőségére. Nem is beszélve a hittanról, amikor Isten szent könyvéről, a Bibliáról tanulhattok, élő hitpéldákat. És sorolhatnám tovább... Mennyire jó úgy tanulni, úgy keresni a tudást, hogy általa is Isten nagyságát és jelenlétét hirdetjük! Én hiszem és vallom, hogy tanulni és tudni jó. Elmulasztani az erre szánt időt pedig nagyon szomorú... később már nem lesz hozzá ennyi erőtlök, ilyen fogékonyságotok. Ne mulasszátok el! Addig építsétek fel a tudás kőfalát az elmétekben, amíg meglehetitek.

Hát segítsen abban is ez az igevers, hogy feltezzük a kérdést magunknak: Uram, mit kell idén elkezdenem? Mit bízál rám? Mi az, ami újat ad, ami eddig nem volt jelen? Amihez bátorságot, kedvet, örömet adsz? Egy új sport? Egy új területe a tudás nagy tárházának? Egy új érdeklődési kör? Hobbij? Vagy elindulást jelent valaki felé, akit még nem ismerek annyira? Hogy közelebb kerüljek hozzá? Egy új területet kell felfedeznem akár önmagamban is? Amit még nem annyira tudtam magamról? Amin esetleg Te akarsz csiszolgatni, formálgatni, mert ahogyan eddig éltem meg, nem biztos, hogy jó volt?

Jézus a tanítványaival bejárta a korabeli Palesztina sok vidékét. Új helyekre, új területekre ment. Vitte magával az Élet nagyszerűségének örömhírét, vitte magával a Szeretet élő Igéjét: azt, hogy Őbenne Isten jött el közénk, hogy teljes, áldott életünk lehessen. Így akar az Úr jelképesen benned is új területeket felfedeztetni, új utakat megmutatni. Ehhez azonban hinned kell, hogy akit keresel, Ő már előbb keresett téged. Akit szeretni kezdted, akinek hálás kezdés lenni, mert megérted: milyen jóságos Isten is Ő, már sokkal korábban szeretett téged. Eddig is Ő vezetett így, ezután is Ő szeretne. Aki elkezdte benned, bennem a jó munkát, el is végzi azt.

Hinned kell, hogy olyan területekre is rá tud és akar mutatni az életedben, ami esetleg neked ismeretlen volt, vagy amivel nem szívesen szembesültél. Szorongó vagy? Nincs igazán bizalmad másokban, Istenben, önmagadban? Félsz a kudarcotól? Félsz attól, hogy mások mit gondolnak rólad? Tartasz sok ember véleményétől? Aki a kezdet, akinek elég ereje és hatalma van ahhoz, hogy a világmindenséget létrehozza, hidd el, van elég hatalma és szeretete ahhoz, hogy téged ebben is segítsen! Erősíteni akar azokban a dolgaiban, melyeket azért kaptál, hogy használd és mások javára légy.

Ehhez ugyan el kell engednünk néhány olyan dolgot is, ami nem a javunkra, javamra van, hanem kárt okoz, mert félelemmel, szorongással jár. Mert ha elengeded, átengeded az Úrnak az ilyen területeket is, akkor meg fogod érteni és látni, hogy nem vagy egyedül, nincs okod szorongani. Merd bejárni Jézussal ezeket a területeket, merd vele feltérképezni, és Ő segíteni fog abban, hogy változás kezdődhessen! Ő a kezdet, aki nem fog cserben hagyni soha. Bizzál benne, Ő munkálkodik! Úgy is, hogy Neki van bölcsessége és szeretete, hogy rá tudjon mutatni azokra a területekre is, amiket valamiért be kell fejezned, fejeznem, abba kell hagynom.

Ugye milyen szépen megtanultuk az 1Kor 6,12 igeversét? „Minden szabad, de nem minden épít. Minden szabad, de ne váljak semminek a rabjává.” Higgyétek el, Istenünk azért is kezd el ilyen területekre, dolgokra rámutatni, mert jót akar, és nem szeretné, hogy a lelkünk meghasonuljon, hogy szégyenkeznünk kelljen. Úgy van ez kicsit, mint a közlekedésben, ha új helyszínre érkezel, vagy valahova el szeretnél jutni. Ha tudod valamiről, hogy jó irány – kövesd! Ha nem tudod valamiről – légy óvatos!

Állj meg, gondold végig! Ha pedig tudod, hogy az nem jó – akkor inkább ne indulj arra!

Luther Márton mondta a worms-i birodalmi gyűlésen: Nem jó az élő lelkiismeret ellen cselekedni. Isten azért adott minden emberbe lelkiismeretet, hogy azt ne fojtsuk el, ne altassuk el, hanem köszönjük meg és figyeljünk csendes jelzéseire. A minden kezdet Istene elkezdhet úgy is jelen lenni az életedben, életemben, hogy segít abban, hogy elengedjünk olyan területeket, dolgokat, melyeket nem szívesen vinnénk a világosságba. Amikor egyedül vagy, élj és beszélj úgy, mintha mások is hallanának, és amikor másokkal vagy, élj és tégy úgy, mintha egyedül lennél. Valahogy így van ez...

Jézus mondja: „*Én vagyok az első és az utolsó, az Alfa és az Omega.*”

Ha pedig úgy érzed, ez a sorrend valamiért felborult, vagy pont a békesség, a nyugalom hiányzik az életedből, akkor lehetőséget kapsz arra, hogy végiggondold, és másként éld azt meg, másként legyen a mindennapjaidban.

A magvető példázatát nagyon jól ismerjük. Van ott egy nagyon tanulságos rész, amikor a magocska tövisek közé esik. Háromféle gyomról van ott szó. Ezek: az aggodalom, a gazdagság és az élvezetek gyomjairól. Bármelyik is túlburjánzik az életünkben, akkor annak általában az az oka, hogy a fontossági sorrendünkkel lett baj.

Fordítsuk ezt csak le a saját életünkre! Ha őszintén magunkba nézve úgy látjuk, hogy van időm vásárolgatni, számítógépezni, focizni, de nincs időm elcsendesedni és belegondolni Isten bölcsességébe, szeretetébe, imát mondani másokért, vagy elgondolkodni egy-egy igeveresen – akkor a fontossági sorrenddel lett baj. Akkor Jézus „*Én vagyok az első*” – sorrendje borult, ami ellen azért kell mihamarabb tennünk, hogy ne égünk ki, ne legyünk békétlenek, ne legyünk keserűek vagy cinikusak.

Néha bizony ki kell gyomlálni a gyomokat. Lehet, hogy az időbeosztásunkat kell őszintén átnézni, lehet, hogy egy-két felesleges, vagy túlzásba vitt tevékenységet kell elengedni. Ezeket mind értünk mondja és tanítja Isten az Ő Igéjében. Isten mindig azt szeretné, ha megtalálnánk a békességünket, de ebben nekünk is közreműködőnek kell lennünk.

Végezetül pedig mindezekhez kapcsolódva két történetet szeretnék elmondani nektek.

Az első egy szomorú, negatív példa. Ne ezt kövessük! Segítsen mégis abban, hogy megállítson, nehogy ebbe az irányba menjenek a dolgok, vagy visszafordítson, ha ebbe az irányba tévedtünk el:

Volt egyszer egy ember. Ennek az embernek sohasem volt ideje. Amikor a munkahelyén megszólalt a telefon, naponta legalább tízszer kijelentette:

- Bocsánat, de pillanatnyilag, sajnos, nincs időm.

Amikor hazaért, és a gyerekei elé szaladtak, rögtön ideges lett:

- Kérlek, hagyjatok békén, most nincs időm veletek játszani.

Felesége szépen megterített vacsorára, hogy legalább egy pillanatra együtt lehessen a férjével, de emberünknek erre sem volt ideje. A munkaidő előtt még feltétlenül el kellett intéznie valamit a városban. Nem volt ideje, hogy feleségével megigyon egy csésze kávé.

Mindent egyszerre akart elintézni. Felesége kérdésére: - Ugye eljössz vasárnap velünk a templomba? A férfi mindig ezt válaszolta: - Tudod, hogy nincs időm.

Egy napon ez az ember gyorsan indult a munkájába, s mivel ma sem volt ideje, olyan gyorsan vezetett, hogy összeütközött egy másik, talán éppen olyan sietős autóval. Súlyos sérüléssel szállították kórházba. Mivel keresztényen kórház volt, az orvos megkérdezte, hogy hívják-e a lelkész.

- Igen, kérem, ha még van idő – mondta teljesen összetörtén a férfi, mire azonban a lelkész megérkezett, a férfi már nem élt.

Nem maradt ideje Isten számára.

A másik történet pont ellenkezőleg, azt szeretné megmutatni nekünk, hogy Jézus lehet első mindenben, lehet az oka, magyarázata tetteinknek, és lehet mindennek a végső célja is, hogy az életet szeretetben, Jézus példáját követve éljük meg. Ha lehet, ezt kövessétek!

Volt egyszer egy kislány, szép volt, mert tiszta szívével soha nem bántott meg senkit. Egy napon aztán apja elküldte őt a kútra az élet vizéért.

- Menj, vidd ezt a vödört, és merítsd bele a kútba! Amikor megtelik vízzel, gyere haza! Úgy tett a kislány, ahogy az apja kérte. Mikor a vödör színtelt a kút friss vizével, elindult hazafelé. Ám amikor később hazaért, egy szinte üres vödört tartott a kezében.

- Mi történt? – kérdezte az apja.

- Ó, semmi... a vödört, ahogy kérted, belemerítettem a kútba, és megtöltöttem az élet friss vizével...

- De hiszen ez a vödör majdnem üres! – mondta az apja csodálkozva. – Hová lett, gyermekem, az élet vize?

- Mindent úgy tettem, ahogy tanácsoltad. Ám ahányszor csak belemerítettem a vödört a tiszta vizű kútba, mindig jött valaki. Egy idős bácsi, aki szomjas volt, hát én adtam neki, hadd igyon. Egy maszatos kezű kislány, aki arcát merítette a vízbe, egy néni, aki a vízben kislány kezét mosta meg, és ez így ment sok-sok időn keresztül. Végül az utolsó vödör vízzel értem haza, és csak egy korty maradt nektek, drága Apukám és Anyukám. Mindenfelé, amerre jártam, mindenkinek adtam, nektek is hoztam, fogadjátok el!

Ez a kislány a teljességből adott és mivel adni tudott, soha nem érezte hiányát semminek.

Jézus mondja: „*Én vagyok az első és az utolsó, a kezdet és a vég.*”

Adjunk hálát és köszönjük meg Urunknak, hogy mindenekelőtt Őneki adhatjuk kérdéseinket, félelmeinket, kételyeinket, céljainkat, álmainkat, és Tőle kérhetjük a vezetést, a bölcsességet, a szeretetet, vagyis azt, hogy hadd lehessen számunkra Ő a Kezdet és a Vég, az első és az utolsó, hogy az életünk Őáltal lehessen áldásokkal teljes.

Ámen.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor

Aki a Kegyelem

Az iratterjesztésben kapható könyvek között különösen is értékes lelki-szellemi utazásra hív Isten irgalmas szívének megismerésére Őri Péter: *Aki a Kegyelem* című műve.

A szerzőről

Őri Péter keresztyén tanító és prédikátor. Szolgálatát 1999-ben kezdte meg, miután személyes próféciát, felkenetést és útmutatást kapott Istentől. 35 éves korára már rengeteg pogány és keresztyén ember felé használta őt Isten, ennek gyümölcseit láthatjuk nap mint nap fejlődni és felnövekedni a Gyülekezetben, Krisztus Testében. Elhívásának alapja a Megváltóban, Jézus Krisztusban való feltétlen bizalom, és az Ő követése az Úr Szent Lelkének vezetése által. Célja és feladata a Neki való feltétlen engedelmesség és az Evangélium üzenetének tiszta, elfogulatlan hirdetése. Tanításai rendkívüli orvosságként szolgálnak, amelyeket felismerések, megtérések, szellemi újjászületések, lelki és testi gyógyulások követnek – Istenünk dicsőségére.

A könyvről

Kinek szól ez a könyv? Mindenekelőtt azoknak, akik hisznek Istenben, a Megváltónkban, Jézus Krisztusban; akik éheznek és szomjúhoznak arra, hogy teljesebb megértést kapjanak kegyelméről

és az általa kínált életéről. És ajánlom azoknak is, akik még bizonytalanok Isten létezésében, a feljűk való várakozó jóakarátában és ígéreteinek valóságában. Kiváló magyarázatul és megvilágosodásul szolgál ez az írás, amely Isten szeretetteljes lényének irgalmát és kegyelmét hozza közelebb minden olvasóhoz.

A „megszokottól” talán eltérő hozzáállással és hangvétellel nyitja fel keresztyének, pogányok és más vallásokat képviselők szeméit. Isten valóságos, igazi megismerését javasolja a cselekedeteik hasznosságában bízó hívőknek, a vallásoskodás törvényező életmódjának és megtévesztetten elfogult gondolkodásának hátrahagyásával.

Mindannyiunknak szól ez a könyv, hiszen: **„Szükségünk van Isten természetének és szavának megismerésére, a Vele való szeretetteljes kapcsolatból eredő alapvető változásra.”**

Őri Péter: *Aki a Kegyelem* – Magánkiadás – Budapest, 2008

Hamar Jánosné Enikő

Idézetek

Minden és mindenki – kivétel nélkül – Istenre és az Ő dicsőségének megtapasztalására vágyik, valójában Őt keresi.

Isten meghívása a Vele való örök közösségre és kapcsolatra irányul, aminek mozgató ereje mindent felülmúló szeretete, irgalma és kegyelme.

Az elhívás Isten konkrét, személyre szabott terve, ami meghatározza egyéni helyünket az Ő szolgálatában, a Testben. Elhívásunk csak és kizárólag hívó életünkben teljesebbé válhat.

Isten nélkül az igazi boldogságot és békeséget senki sem élheti meg.

Az ember önmaga erejéből, képességei, környezete, vallásos vagy egyéb spirituális élményei által a legjobb esetben is csak felismerheti Istent, elismerheti létezését, de semmiképpen sem juthat el Hozzá.

Istennel nem az egészséggel, a boldog gyarapodó családdal, a vagyonnal van problémája. Ezek csak akkor képeznek akadályt, ha azok Istent és a Vele megélhető közösséget távol tartják, annak létrejöttét és folytonosságát megakadályozzák.

Problémáink megoldásának kezdete, kiindulópontja és vége az Istennel való szoros kapcsolat.

Ne feledjük, Isten képes minden tekintetben meggyógyítani, ki egyengetni az életét bárkinek, aki szeretet-kapcsolatra támaszkodó hittel keresi Őt.

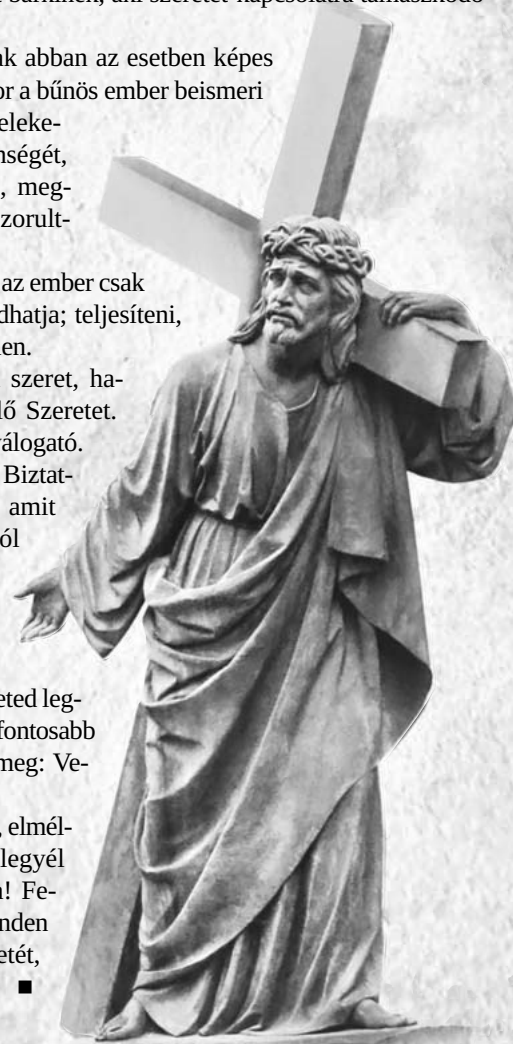
A kegyelem csak abban az esetben képes érvényesülni, amikor a bűnös ember beismeri tehetetlenségét, cselekedeteinek értéktelenségét, kiszolgáltatottságát, megmentésre való rászorultságát.

Isten kegyelmét az ember csak és kizárólag elfogadhatja; teljesíteni, kiérdemelni lehetetlen.

Isten nem csak szeretet, hanem Ő maga az Élő Szeretet. Isten nem személyválogató.

Kedves olvasó! Biztatlak, hogy mindazt, amit eddig olvastál, jól gondold át, fogadd nyitott szívvel Isten tervét, feléd való személyes szeretetét, kegyelmét! Életed legmeghatározóbb, legfontosabb döntését hozhatod meg: Vele, vagy nélküle?

Olvasd a Bibliát, elméledj tanításain, legyél Krisztus tanítványa! Fedezd fel és éld át minden nap Annak szeretetét, Aki a Kegyelem! ■

Halász Árpádné köszöntése Csobánkán 2023. január 8.

Nyilas Zoltán esperes köszöntője:

Óév napján megállított Halász Árpádné Éva néni, és szelíden arra kért, hogy mentsem fel a csobánkai gyülekezet 31 éve vállalt pénztárosi szolgálatából.

Halász Éva néni magam 16 éve ismerem. Testvérem és hűséges szolgálója Urunknak és református gyülekezetünknek. Először és elsősorban úgy ismertem meg őt, mint aki féli az Urat. Számos olyan bibliaórán, imaalkalmon, gyülekezeti napon olvasta fel Szentírásából a „bekarikázott”, számára fontos igéket. Bátorított vele bennünket és személy szerint engem is.

Halász Árpádné, Éva néni féli az Urat. Természetesen mindannyian tudjuk, hogy Isten egyszerre vonzó és egyszerre félelmetes. Szent Ágoston mondja: „mi az, ami átvilágít engem és átszúrja a szívemet anélkül, hogy sebet ejtene rajtam. Megborzadok tőle, de föl is gyűlok iránta. Megborzadok tőle, amennyiben nem hasonlítok rá, de tüzet fogok, amennyiben hasonlítok hozzá.” Isten szeretete úgy járta át Éva néni életét, hogy nem sebezte meg, hanem felemelte. Amikor élete nehéz napokat élt meg, akkor a megrepedt nádszál nem tört össze és a pislogó gyertyabél nem oltatott ki, hanem a megrepedt nádat megerősítette, és a mi gyülekezetünk szolgálójává tette.

Éva néni megmutatta Szentírásában azt a helyet, melyet 1991 júniusában aláhúzott. Azt az ígét, amivel felkérést és megbízást kapott Urunktól a pénztárosi szolgálatra. Józsue könyve 24. fejezetéből 31 éve őt szólította az ige. Neki ott és akkor választania kellett; választania kellett, hogy beáll-e a szolgálatba vagy nem. Isten felszabadította őt a döntésre, a szolgálatra. Isten felszabadította az idejét, felszabadította a kezét, a természetét, s megszabadította minden aggodalomtól. Ezért lett jó szolgálója a mi gyülekezetünknek. S nemcsak ő, hanem az ő háza népe is jó példa mindannyiunknak.

Ott voltam vele, vagy ott lehetünk vele életének fordulópontjain, ahol tanácsot kért, ahol várta a jó szót, a bátorítást. Ott lehetünk vele, amikor fáradhatatlanul hozta a 20x20-as kötéseket, melyeket a Lepramiszsióznak készített, vagy amelyből egy nagy takarót is horgolt gyülekezetünknek. Láttuk őt, amikor vágyakozó szívvel ment egy-egy torbágyi csendes hétre elcsendesedni és szolgálni. Hallottuk őt amikor egy-egy piliscsbai evangélikus csendeshét után közénk hozta az evangéliumot.

És ott voltunk vele akkor, amikor Éva néni felajánlást tett. Emlékszem fölhívott, és azt mondta: „Tiszteletes úr, vegyük meg az új imaház épületét!” – és nyugdíjából rögtön egy nagyobb adományt adott erre a célra.

Újságunk korábbi számában olvashatjuk biznyságtételét is: „Az ember 77 évesen igencsak hátrafelé nézeget. Isten Lelke eszébe juttatja, hogy itt is ott van az Ő lábnyoma, hogy elől és hátul körbezárt, és fölöttem tartotta és a mai napig fölöttem tartja a kezét. Eszembe juttatja a boldog-mondásokat, mert hiszem, hogy boldogok mind, akik az Úrban bíznak. Nem aggódom a holnap miatt, mert az Úrnak gondja van rá. Ővé a dicsőség mindenért.”

Kedves Éva néni! Nem elköszönünk, hanem megköszönünk.

Egy ígével kezdődött a szolgálata, s ma mi is egy ígét szeretnénk áldásul adni. Jézus Krisztus mondja: „*jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, jöjj, és osztozz urad örömeiben.*” Ámen.

Éva néni biznyságtétele:

Már körbejártuk az ígét, de szeretném felolvasni a gyülekezetnek. Józsue utolsó intézkedése volt ez, amikor ezt mondja: „*féljétek az Urat és szolgáljatok neki tökéletességgel és hűséggel. Hogyha pedig rossznak látjátok azt, hogy szolgáljatok az Úrnak, válasszatok magatoknak még ma, akit szolgáltok. Én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk.*”

Ezt az ígét kaptam 1991. június 23-án, mikor a kedves, szép emlékü Pap László tiszteletes úr és felesége eljöttek hozzám. Megkérdezték, hogy elvállalom-e a pénztárosi szolgálatot. Rögtön láttam, hogy erre igent kell mondanom, mert az Úr erre indított. 31 éven keresztül – úgy érzem – minden probléma nélkül szolgáltam. Nem éreztem magamat alkalmasnak, de az Úr alkalmassá tett és alkalmassá tesz mindannyiunkat bármilyen szolgálatra.

Mindig az Úrnak szolgálunk, ezért nem mondhatjuk azt, hogy alkalmatlan vagyok, mert Ő tesz alkalmassá a szolgálatra. Azt mondom nektek is, hogy szolgáljatok az Úrnak teljes szívetekből, és meglesz a jutalmatok!

Köszönöm, hogy szerettetek, hogy meghallgattatok, és amíg még tart a kegyelmi idő, addig mindig eljövök hozzátok! ■

A Kiránduló kör túrái

Látogatás Szentendrén december 29-én

Kirándulás Dobogókőre január 28-án

Fekete-fehér

Akkor még égit értek a téli fák.
E hitemben soha, semmi meg nem ingat.
S az ablakainkon lélegző jégvirág
betakarta gyermek álmainkat.

A lényegtelen távolba veszett.
A föld térdre hullt, s az ég volt legfelül.
A közénk szálló álomvilág
tisztá volt, megkérdőjelezhetetlenül.

Már napok óta hóról álmodik fiam,
ki háromszor örülhetett a télnek.
S mikor még várat építhettünk a hóból,
számára lám, messzi emlékké lett.

Lásd, ma temetetlen hever
a lucskossá lett ágak között az ég,
s mint poshadt palackból a méreg
szivárog szét a tompa szürkeség.

Bár lenne minden tisztán fekete-fehér,
s ne mosódnának el a körvonalak.
Bár értenék gyermekeink is: a határ,
hol a tilos az tilos, s a szabad az szabad.

Uram add meg csöndünk fehér,
hófödte álmait, s add az égit érő fákat.

Hadd tudják ők is: Gazdája vagy
a békét szomjazó, elszürkült világnak.

S add, hogy újból fehér legyen a tél,
puha és álmodó, miként az emlék.
Hogy örülhessenek ők is a télnek,
ahogyan mi örülhettünk rég.

Hadd hulljak értük térdre Uram,
miként földre hullik a virágok szirma,
hogy az igen igen legyen, s a fehér-fehér,
mert hiszem: ez így van megírva.

Élet

Mint kert végén a díófa alatti pajta
ősi gerendája, egy vonás lehettem rajta.

Mint erdők ösvényén, a lemenő nap árja,
talán leszek anyóka, ki gyermekeit várja.

S lehetek majd egyszer ott a hegyoldalán,
hová virágot visz legkisebb unokám,

fűszál, és csönd, és madarak éneke,
a szélben így forog tovább az idők kereke,

hogy aki hallja, ne fázzon, s ne féljen.
Amit rám bízta! egykor, én elmeséltem.

Sebestény-Fájer Orsolya versei

A csillag

Otthonod csöndje legyen a jászol,
hogy ami fáj még, csituljon magától.
S miként a messzeségben megfesti az eget
a csillag ragyogása – az valóságod lehet.

Mert valóság e fényben földig meghajolni,
s hazatalálni, mint elkallódott holmi.

Ő azért hajolt hozzánk, hogy közelsége titkát
a mellettünk élőknek mi így adhassuk át.

A legenda szerint az ötvenes évek elején hívatta Rákosi Mátyás Kodály Zoltánt, és arra utasította, hogy komponáljon egy új, „korszerű” Himnuszt. Nem sokan voltak abban az időben, akik Rákosinak nemet tudtak és mertek mondani, de Kodály – nagy országos és nemzetközi elismertségének köszönhetően – ezek közé tartozott, és ellen is állt a „felkérésnek”. Ennek köszönhetően élte túl Himnuszunk azokat a keserves éveket, amelyekbe sokan belepusztultak és az egész ország úgy belebetegedett, hogy még most is lábadozik.

Nyilván az nem tetszett a „dicső vezérnek”, hogy a magyar Himnusz formájában egy hívő imádság, tartalmában pedig kitapintható, hogy annak szerzője egy mélyen hívő, református, naponta Bibliát olvasó, egyházában vezető tisztséget is vállaló hazafi volt.

Dr. Hegedűs Loránt, közelmúltban elhunyt református püspök így ír a Himnusz bibliai alapvetéséről: „A himnusz legelső versszaka minden sorában bibliai idézet, amit mindenkinek tudomásul kell vennie és szármaló lélekkel el kell fogadnia”. Kevés olyan nemzeti himnusz van, amely nem harci győzelmet, öntömjénezést vagy legalább önbátorítást tartalmaz, hanem odaadó imádságot a bibliai és történelmi felismerések alapján. A mi Himnuszunk ilyen.

S most lássunk néhány példát a bibliai beágyazottságra.

Isten mindenható jóságából kérnek áldást, jókedvet és bőséget az első sorok. Teszik ezt, mert Ézsaiás prófétától tudja a költő, hogy a fogság után a szabadító Isten készít „...lakomát zsíros falatokból, lakomát újborkból...” (Ézs 25,6) Isten a forrása a nép áldott jókedvének és bőségének. Mert, hogy van átkos jókedv és bőség is, de az nem Istentől való. A Himnusz az Istentől jövő áldott bőséget és jókedvet kéri.

A küzdelmekhez Isten védő karját kéri a 35. Zsoltár imádsága szerint: „Ragadj pajzsot, vértet, és siess segítségemre! Végy lándzsát, csatabárdot üldözőim ellen! Szólj hozzám: Én megsegítlek téged” (Zsolt 35,2-3). A mélyen hívő költő nem arra buzdítja népét, hogy ragadjon kardot, vérszomjasan álljon bosszút, hanem arra kéri Istent, hogy óvja az ellenségekkel szemben. Szenci Molnár Albert énekes zsoltárfordításában ugyanez így hangzik: „Dárdádat nyújtsd ki kezeddél, ellenségimet kergesd el! Mondjad ezt az én lelkemnek: tégedet én megsegítlek”. Kölcsey pedig így fohászodik: „Nyújts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel!”.

Az imádkozó Kölcsey tudja, hogy naivság volna azt gondolni, hogy a gyarlóságokkal terhes életünk elkerülheti a nehézségeket. A későbbiekben meg is vallja, hogy „Hajh, de bűneink miatt Gyúlt harag kebledben...” Nem is tartja igazságtalannak, mert tudja a nemzet bűneit, de azt is, hogy Isten véget vet jogos haragjának, és irgalma legyőzi igazságát. Ezt az irgalmat sürgeti, amikor ezt kéri: „Hozz rá víg esztendőt”. Kéri azt az esztendőt, amelyben az adósságok elengedtetnek, a bűnök megbocsátatnak, a foglyok szabadságot nyernek. Kéri azt, amiről Ézsaiás így ír és amelyre Krisztus is hivatkozik: „Elküldött, hogy örömhírt vigyek az alázatosoknak, bekötözsem a megtört szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak... Hamu helyett fejdíszot adok Sion gyászolóinak, gyászfátyol helyett illatos olajat, a csüggedés helyett örömeiket.” (Ézs 61,1-3)

Kölcseynek nincs kétsége, hogy irgalmas az Úr, de afelől van, hogy a nemzetünk nem fordítja ezt a víg esztendőt is bűnbe, hiábavalóságba, kárhozatba, mint a megelőző ezerből oly sokat? Ezért fejezi be a fohászt ezzel a sokat vitatott sorral: „Megbűnhődte már e nép / A multat és jövendőt”. Természetesen a kézenfekvő magyarázat az, hogy Kölcsey sokallja a büntetést, ezért arra alkudozik, hogy az legyen elég a jövő bűneire is. Ez jogilag és matematikailag rendben is lenne. De Kölcsey

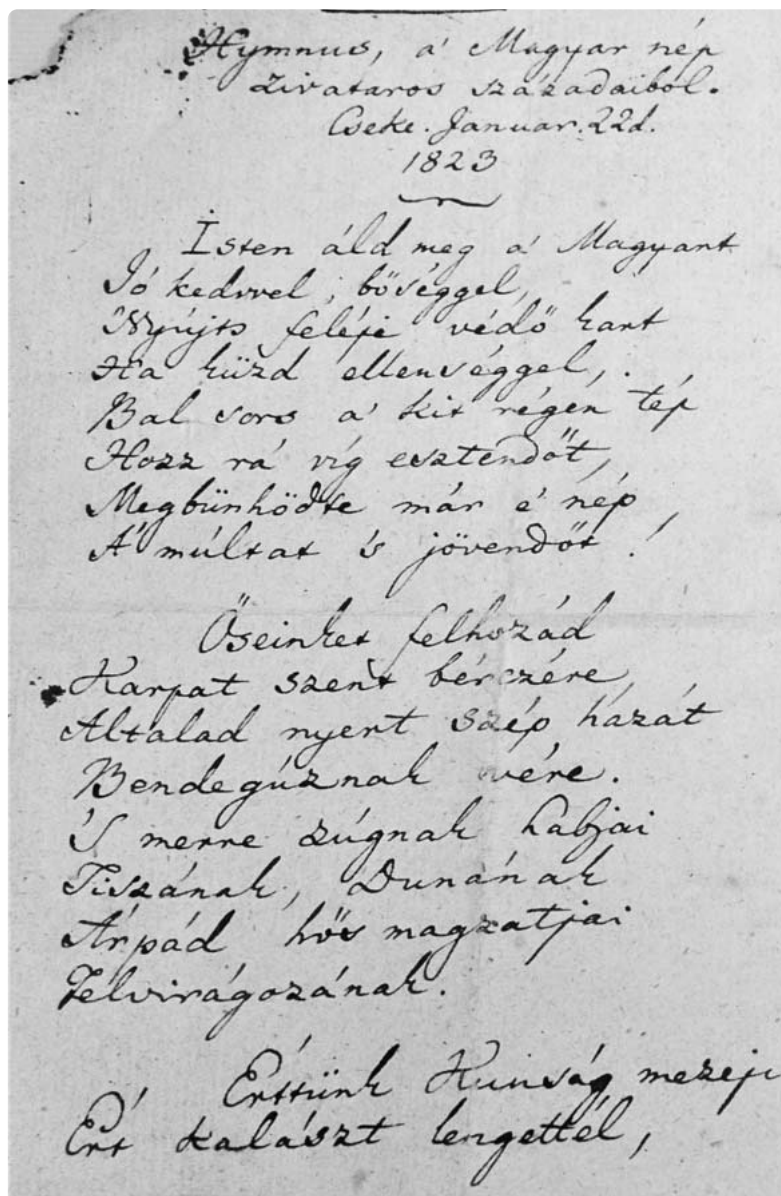
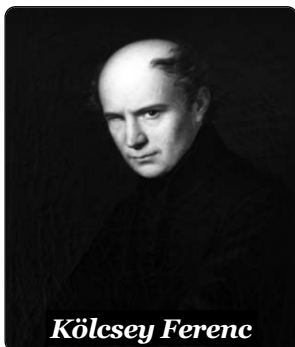

spiritualitásából, evangéliumi, biblikus hitéből úgy véljük, hogy ez a magyarázat ellentmond mindannak, amit eddig mondtunk, és annak is, amit ő mondott a 8. versszakban. Inkább arról az igazságról van szó, amely a zsidó nép babiloni fogságból való szabadulásakor lett világossá: „...hirdessétek neki, hogy letelt rabsága, megbűnhődött bűnéért, hiszen kétszeresen sújtotta az Úr keze minden vétkéért” (Ézs 40,2) Ilyen értelemben kellene a történelmünkre úgy tekintenünk, hogy ne ismétéljük régi bűneinket, mert ha azt tesszük, menthetetlenül elpusztulunk. A jövendők egyedüli lehetősége tehát nem a bűn és büntetés elhordozható egyensúlya, hanem az Isten iránti feltétlen hűség a mi részünkről és az irántunk való gondviselő kegyelem az Isten részéről. Kölcsey erről a megismételhetetlen múlttól és egy megújult, megtért lelkületű magyar jövendőről beszél.

Bárcsak ezzel a bűnbánó és radikálisan újat munkáló lelkülettel énekelnénk nemzeti imádságunkat az esztendő fordulóján és minden más alkalommal is!

Dr. Bóna Zoltán

(A Soli Deo Gloria – evangéliumi, közéleti folyóirat 2013. évi 4. számából)

ALKALMAINK VOLTAK:

2022. december 29. ■ A Kiránduló kör városnézése Szentendrén.
 2022. december 30. ■ A Baba-mama kör kirándulása a Mackó-barlanghoz.
 2023. január 1. ■ Presbiterjeink újévi köszöntése.
 2023. január 15-22. ■ Ökumenikus imahét.
 2023. január 27. ■ Presbiteri gyűlés.
 2023. január 28. ■ A Kiránduló kör kirándulása Dobogókőre.
 2023. február 5. ■ Gyermekdelután a pomázi gyülekezeti házban.
 2023. február 17-19. ■ Gyülekezeti hétvége a mátraházi református konferenciaközpontban.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2023. február 20-24. ■ Evangelizáció Pomázon. Közöttünk szolgál: Sipos-Vizaknai Gergely gödi református lelkipásztor.
 2023. február 24. ■ Presbiteri gyűlés.
 2023. március 5. ■ Psalmus kórus szolgálata a Leányfalui Református Idősek Otthonában.
 2023. március 10-12. ■ Ifjúsági csendeshétvége.
 2023. március 22. ■ Teológiai este *Farkas Zoltán* zenetörténész, református presbiter szolgálatával.
 2023. március 24. ■ Presbiteri gyűlés.
 2023. március 25. ■ Egyházmegyei ifjúsági nap Erdőkertesén.
 2023. március 31-április 2. ■ Konfirmandus csendeshétvége.
 2023. április 7. ■ Nagypénteki istentisztelet úrvacsorai közösségben.
 2023. április 8. ■ Nagyszombati istentisztelet. Közöttünk szolgál *Berkesi Gábor* református lelkipásztor.
 2023. április 9-10. ■ Húsvéti istentisztelet úrvacsorai közösségben.

KERESZTELŐ:

2023. január 1. ■ Szegedi Anna.
 2023. január 15. ■ Molnár Bence Máté.
 2023. február 5. ■ Váradi Jusztin Dávid.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2022. december 4-én elhunyt **Maróthy Lászlóné** (†82) testvérünk; temetése 2023. január 6-án volt Pomáz város ravatalozójából.
 2022. december 11-én elhunyt **Janka Jánosné** (†84) testvérünk; temetése 2022. december 22-én volt Pomáz város ravatalozójából.
 2022. december 14-én elhunyt **Simon József** (†78) testvérünk; temetése 2023. január 10-én volt Csobánka község ravatalozójából.
 2022. december 20-án elhunyt **Sebestyén Károlyné** (†75) testvérünk; temetése 2023. január 5-én volt Pomáz város ravatalozójából.
 2022. december 23-án elhunyt **Kapornai Károlyné** (†75) testvérünk; temetése 2023. január 19-én volt pomázi református temetőnkben.
 2023. január 9-én elhunyt **Pintér László** (†60) testvérünk; temetése 2023. január 24-én volt pomázi református temetőnkben.
Isten vigasztalását kérjük a gyászoló családoknak!

Oltalom

A csend magányába burkolózom,

Subaként átölel szereteted.

Életem végéig vigyázol rám,

Míg Teremtőmhöz hazaérkezek.

Orbán Mária

1+1%

Kérjük, hogy adója első 1%-ával támogassa Ön is a Magyarországi Református Egyház értékteremtő társadalmi szolgálatát!

Technikai szám: 0066

Bővebb információ: <http://www.reformatus.hu/egyszazalek/>
***

Az adóbevallásunk során lehetőségünk van az adónk további 1 %-áról is rendelkezni. Társegyházközségünk megsegítésére is köszönettel fogadjuk az adó 1 %-át, amit a gyülekezetünk teljes körű hitéletének, istentiszteletének otthont adó templom védelmére, a közösségi életnek teret biztosító intézményeink fejlesztésére fordítunk. **KÖSZÖNJÜK.**

Pomázi Református Gyülekezetért Alapítvány

Adószám: 18693829-1-13

**Kérjük, hogy alapítványunkat adományaival is támogassa.
Takarékbank Zrt. Pomázi Fiókja
65700055-10140114-00000000**

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2023. április 23-án jelenik meg.

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai

Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – **Telefon:** 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke út 9.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Facebook:

<https://www.facebook.com/pomazcsobankareformatus/>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-2222253-00000000

Csobánka: 11784009-2222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor

(e-mail: nyilas.zoltan@reformatus.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter,

Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

*Megjelenik kéthavonta 400 példányban,
gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben.*

Adományokat köszönettel elfogadjuk.

Tolnay Piroska néni 100 éves

14-15 évesen

1937 Húsvétján
nőjérével, Bibével

1942 tavaszán
Jauer Frigyessel

1974. augusztus 10-én

1955. augusztus
20-án a kis Piróval

Tolnay Piroska néni
az Idősek Református Szeretotthonában Leányfalun